

Brussels, 21 October 2019
(OR. en, sl)

EG 24/19

EUROGROUP 25
ECOFIN 910
UEM 318

COVER NOTE

From: Mr Janez LENARČIČ, Ambassador, Permanent Representation of the Republic of Slovenia to the European Union

date of receipt: 10 October 2019

To: Mr Carsten PILLATH, Director General, Council of the European Union

Subject: Slovenia:
Draft Budgetary Plan of Slovenia as laid down in Article 6(1) of Regulation (EU) 473/2013 on Common provisions for monitoring and assessing draft budgetary plans and ensuring the correction of excessive deficit of the member states in the euro area

Delegations will find attached Slovenia's Draft Budgetary Plan for 2020.

This document is aimed for discussion in the Eurogroup.

E-MAIL / FAX

IM 010777 2019
15.10.2019

PERMANENT REPRESENTATION OF THE
REPUBLIC OF SLOVENIA TO THE EU

Rue du Commerce 44, B-1000 BRUSSELS
Tel.: 0032 (0)2 213 6300

Received on
10. 10. 2019

COUNCIL OF THE EUROPEAN
UNION
Mr Carsten PILLATH
Director-General

Number: 5421-306/2019-SPBR/2
Date: 10 October 2019

Dear Director-General,

Following the EU provisions regarding the Excessive deficit procedure and in compliance with Regulation (EU) no. 473/2013 of the European Parliament and of the Council on common provisions for monitoring and assessing draft budgetary plans and ensuring the correction of excessive deficits of Member States in the euro area, I am enclosing the Draft Budgetary Plan of the Republic of Slovenia 2020.

The draft budgetary plan of the Republic of Slovenia for the year 2020 provides information on budgetary policy goals (general government) and already adopted laws for the coming year.

Yours sincerely,

Janez Lenarčič
Ambassador,
Permanent Representative

VLADA REPUBLIKE SLOVENIJE

Osnutek proračunskega načrta 2020

Oktober 2019

Kazalo

<i>Ekonomski izzivi in smer ekonomske-fiskalne politike</i>	3
<i>Fiskalna politika</i>	4
<i>MTO – srednjeročni cilj</i>	5
<i>Merilo rasti odhodkov</i>	6
1. <i>Dolg in potencialne obveznosti</i>	6
2. <i>Ekonomski izgledi in pričakovanja</i>	9
<i>Ocena položaja v ciklu</i>	12
<i>Tveganja</i>	13
3. <i>Javnofinančna gibanja 2019 - 2020</i>	14
<i>Centralna raven sektorja država</i>	14
<i>Socialni skladi (ZZZS in ZPIZ)</i>	15
<i>Lokalna raven</i>	17
<i>Temeljni agregati sektorja država</i>	17
<i>Tabele Osnutka proračunskega načrta 2020</i>	22
<i>Tabela pregled specifičnih priporočil EU</i>	29
<i>Tabela pregled ciljev EU 2020</i>	34

Skladno z Zakonom o fiskalnem pravilu je aprila 2019 Državni zbor sprejel Okvir za pripravo proračunov sektorja država 2020-2022 (Okvir, Ur.l. RS št. 26/19). Okvir, pripravljen v obliki odloka državnega zbora, v skladu z zakonom določa ciljni saldo in najvišji možni obseg izdatkov sektorja država za posamezno proračunsko leto ter ciljne salde in najvišji možni obseg izdatkov posamezne blagajne javnega financiranja. Najvišji dovoljeni obseg izdatkov sektorja država je bil za leto 2020 določen pri 21.480 milijonov EUR in za leto 2021 pri 22.160 milijonov EUR. Usmeritve ekonomske in fiskalne politike Republike Slovenije za obdobje 2020 - 2022 so določene v Nacionalnem reformnem programu in v Programu stabilnosti, ki sta bila sprejeta aprila 2019.

Vlada Republike Slovenije je 4. julija 2019 sprejela sklep št. 41003-5/2019/9, s katerim je med drugim naložila proračunskim uporabnikom državnega proračuna, da načrtujejo pravice porabe v obsegu, ki omogoča izpolnitev vseh zakonskih obveznosti in da načrtujejo pravice porabe za tiste prevzete obveznosti, ki zapadejo v plačilo v letu 2020 oziroma 2021. Nadalje je vlada z istim sklepom naložila vsem predlagateljem finančnih načrtov, da pripravijo predloge zakonov in drugih predpisov ter drugih ukrepov, ki so potrebni za izvršitev njihovega finančnega načrta in jih predložijo vladi tako, da se spoštuje zgornja meja državnega proračuna iz Odloka o okviru za pripravo proračunov sektorja država za obdobje od 2020 do 2022 (OdPSD20–22), in sicer 10.450 mio EUR (oz. izražen ciljni saldo državnega proračuna v višini 0,8% bruto domačega proizvoda ter določeni limiti za predlagatelje finančnih načrtov.

Po zadnjih napovedih Evropske komisije (julij 2019), naj bi se v letih 2019 in 2020 gospodarska rast v Sloveniji upočasnila na 3,2 % oziroma 2,8 %. Tudi glede na napovedi OECD (maj 2019) naj bi se gospodarska rast upočasnila na 3,4 % v 2019 in 3,1 % v 2020, po napovedih IMF (april 2019) pa prav tako 3,4 % v 2019 in 2,8 % v 2020. Po najnovejših jesenskih napovedih UMAR-ja, s katerimi se je vlada seznanila 12. septembra 2019, pa se pričakuje umiritev rasti na 2,8 % v letu 2019 in 3,0 % v 2020, kljub temu pa rast še vedno ostala višja od povprečja evro območja.

Vlada RS ostaja zavezana cilju spoštovanja zahtev fiskalne politike, ob tem da zagotavlja tudi ustrezno raven gospodarske rasti. Na srednji rok zagotavlja ustrezno prepletenost ekonomske in fiskalne politike, pri tem da se ne krči fiskalni prostor dodatno na račun investicij in infrastrukture, ki so ključni dejavnik spodbujanja gospodarskega razvoja (vpliv na potencialni output in tudi vpliv na srednjeročno zmanjševanje trenutnega BDP vs. potencialni v času ohlajanja). Prav tako ostaja Vlada RS zavezana k ustvarjanju spleta politik, ki omogočajo rast produktivnosti in blagostanje tako posameznika kot družbe. Konkurenčnost, vključujoča rast in socialna stabilnost ostajajo izzivi na srednji rok, ob tem da se znižuje javni dolg in ohranja presežek sektorja država.

Fiskalna politika

Vlada RS pri vodenju fiskalne politike zasleduje Zakon o fiskalnem pravilu (Uradni list RS, št. 55/15: ZFisP) in dve načeli. Najpomembnejše načelo, ki izhaja iz 148. člena Ustave Republike Slovenije, je načelo srednjeročne uravnoteženosti. Drugo načelo je načelo previdnosti pri načrtovanju in ocenjevanju obsega izdatkov proračunov. Kot izhaja iz obrazložitve v amandmaju četrtega odstavka 3. člena ZFisP sledi, da »če je torej strukturni saldo sektorja države negativen, strukturni deficit sektorja države v posameznem letu ne sme biti višji od 0,5 % oziroma 1 % BDP, če pa je strukturni saldo pozitiven, strukturni presežek vrednostno ni omejen. V srednjeročnem obdobju pa je potrebno zagotoviti, da je strukturni saldo najmanj enak nič ali pozitiven, kar je skladno z določilom Ustave RS, ki govori o srednjeročni uravnoteženosti brez zadolževanja. To pomeni, da lahko znotraj srednjeročnega obdobja v posameznem letu pride do negativnega strukturnega salda, tj. strukturnega deficita do največ 0,5 % BDP oziroma 1 % BDP, v srednjeročnem obdobju pa je skladno z določili ustave potrebno zagotoviti, da tekoča javnofinančna poraba ne ustvari dolga.«

Tako Fiskalni svet kot Ministrstvo za finance sta že ob pripravi ocen rebalansa 2019 in Okvira 2018-2020 ugotovila, da se nahajamo v pozitivnem delu gospodarskega cikla. Ministrstvo za finance je upoštevalo prehod na nov srednjeročni cilj (MTO) s +0,25 na -0,25 % BDP. Pri tem menimo, da je za zagotavljanje srednjeročnosti potrebno pregledati različne dolžine ciklov in ne izhajati le iz povprečij ter pri tem upoštevati tudi volatilitnost (spremembe) napovedi. Slovenija je ex-ante skladna tako z domačim pravilom na srednji rok (ob dani napovedi UMAR in znanem povprečju proizvodnih vrzeli v obdobju od 2017 do zadnjih razpoložljivih napovedi), kot tudi z doseganjem MTO skladno z EK (MTO=-0,25 leta 2022).

Tabela 1: Nominalni in strukturni saldo sektorja država in javni dolg

	2018	2019	2020
	% BDP		
Saldo sektorja država	0,77	0,81	0,88
Strukturni saldo	0,16	0,10	0,13
Dolg sektorja država	70,4	66,3	62,1

Vir: Ministrstvo za finance

Vlada RS izpostavlja, da je treba upoštevati, da se lahko zaradi spremenljivosti ocen proizvodne vrzeli in projekcij prihodkov sektorja država za dano leto skozi čas spreminja tudi ocena strukturnega salda in s tem spoštovanje fiskalnih pravil. Napovedani saldo sektorja država za leto 2019 se ni spremenil. Rahlo se je poslabšala makroekonomska napoved UMAR-ja, posledično se je spremenil strukturni saldo, vendar pa je na srednji rok izravnal. Pri tem se dolg v celotnem obdobju znižuje. Velja izpostaviti varnostne mehanizme, zapisane v Zakonu o javnih financah (ZJF), kjer mora minister za finance seznaniti vlado, če so javne finance izpostavljene tveganju, da bi morala biti fiskalna politika bolj restriktivna (9e člen ZJF):

»(1) V primerih iz prvega odstavka 11. člena ZFisP, minister, pristojen za finance, s prvim dnevom naslednjega meseca, za največ 60 dni sprejme ukrepe za zagotovitev fiskalne discipline, s katerimi poizkuša doseči ponovno srednjeročno uravnoteženost javnih financ, in sicer:

1. dovoli prevzemanje obveznosti samo na podlagi predhodnega soglasja ministra, pristojnega za finance;

2. predlaga vladi sprejetje predpisov, s katerimi se zmanjšajo izdatki proračunov sektorja država;

3. prepove prerazporejanje pravic porabe.

(2) Če je za zagotovitev spoštovanja srednjeročne uravnoteženosti javnih financ iz 3. člena ZFisP, v skladu z drugim odstavkom 11. člena ZFisP, treba pripraviti predlog spremembe okvira, se do sprejetja spremembe okvira ukrepi iz prejšnjega odstavka nadaljujejo.“

MTO – srednjeročni cilj

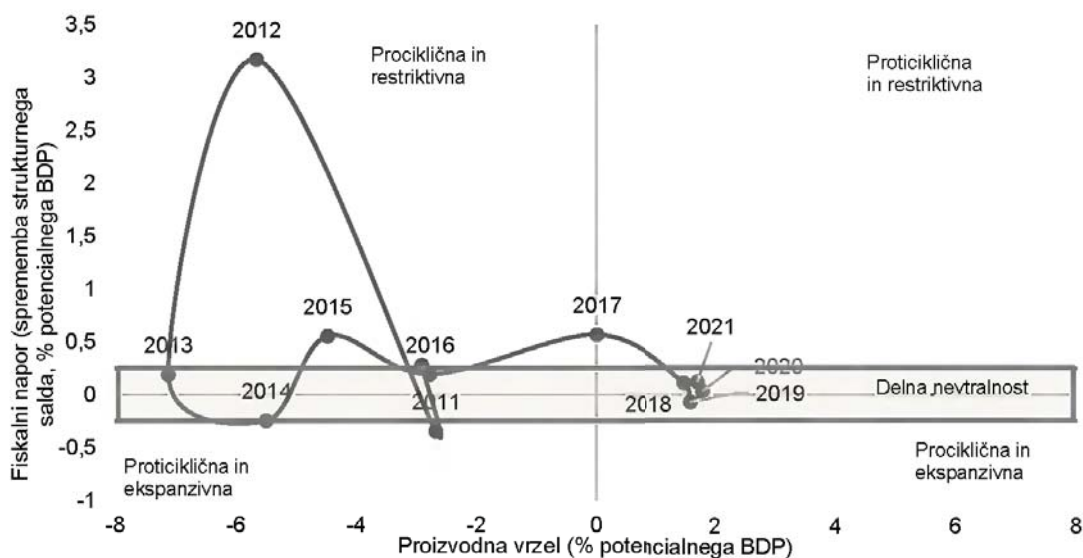
EK vsaka tri leta določi za posamezno državo specifični MTO. Za obdobje 2020 – 2022 ima Slovenija srednjeročni cilj določen v višini -0,25 % BDP, kar predstavlja znatno izboljšanje od obdobja 2017 – 2019, ko je bil ta določen v višini +0,25% BDP. Novi MTO med drugim temelji na Poročilu o staranju 2018 in Poročilu o fiskalni vzdržnosti 2018, kjer je bila Slovenija ocenjena s srednjim tveganjem javnofinančne vzdržnosti na dolgi rok (v predhodnem poročilu pa z visokim tveganjem). K nižjemu MTO je prispevalo tudi izhodiščno fiskalno stanje, nižji javni dolg v % BDP kot v preteklih letih ter boljše makroekonomske predpostavke.

Med specifičnimi priporočili EU semestra 2019 mora med drugim Slovenija v letu 2020 doseči postavljen MTO v višini -0,25 % BDP. Glede na izračune Ministrstva za finance o proizvodni vrzeli in potencialnem BDP bo ta cilj v letu 2020 dosežen.

Pri tem je potrebno izpostaviti, da je domače fiskalno pravilo v trenutni situaciji zahtevnejše od evropskega, saj zahteva, da po doseženi strukturni uravnoteženosti (leta 2017) le-to v povprečju ohranjamo na srednji rok. Po fiskalnem pravilu je srednji rok opredeljen kot dolžina gospodarskega cikla. Definiranje dolžine gospodarskega cikla je negotovo, saj le-to lahko predstavlja različna obdobja. V naših izračunih smo upoštevali povprečje proizvodnih vrzeli (glej opombo na strani 11) in za gospodarski cikel upoštevali obdobje od 2017 do zadnjih razpoložljivih napovedi. Pri tem se postavlja vprašanja, kje so bo cikel zaključil. Glede na načrtano fiskalno pot bo v tem obdobju ob danih predpostavkah dosežen izravnani strukturni saldo.

Na sliki 1 je prikazana fiskalna naravnost politike kot razmerje med fiskalnim naporom in ocenjeno proizvodno vrzeljo in kaže odzivnost fiskalne politike glede na položaj v gospodarskem ciklu. Od doseženega strukturnega uravnoteženja v letu 2017, je fiskalna naravnost Slovenije, tako kot v večini EU držav, delno nevtralna.

Slika 1: Fiskalna naravnost Slovenije v letih 2010 – 2021

Vir: Ministrstvo za finance

Merilo rasti odhodkov

Za oceno najvišje možne rasti izdatkov se od vseh izdatkov odštejejo izdatki za obresti, ciklična komponenta nadomestil za brezposelnost in izdatki, ki so posledica prihodkov iz EU-skladov¹. Upošteva pa se štiriletno povprečje izdatkov za investicije, ki ne vključujejo prejetih sredstev iz EU za investicije. V letu 2020 se bodo po oceni Ministrstva za finance po zgornji metodi odhodki nominalno povečali za 3,8 %. V letu 2020 bo predvidena rast izdatkov tudi nižja od nominalne rasti BDP in potencialnega BDP.

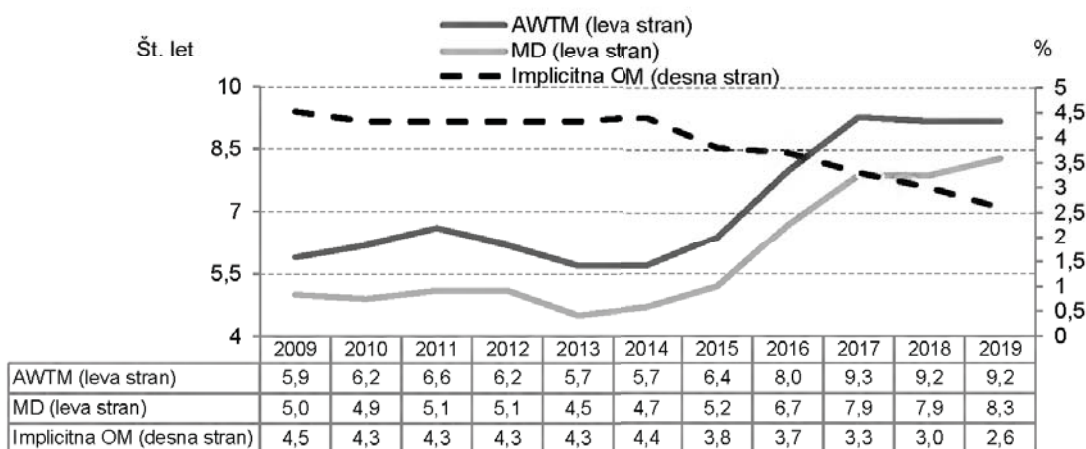
1. Dolg in potencialne obveznosti

V času prevladujočega okolja nizkih (negativnih) obrestnih mer v evro območju in nizkih zahtevanih donosov na evrskih dolžniških kapitalskih trgih za Republiko Slovenijo je Ministrstvo za finance izvedlo sedem medvalutnih (EUR-USD) transakcij upravljanja dolga in skupno predčasno refinanciralo 55 % dražjega dolarskega dolžniškega portfelja s cenejšimi evrskimi obveznicami daljših ročnosti. Izdane so bile obveznice z ročnostjo 10, 16, 20, 24 in 30 let. Povprečno trajanje do zapadlosti dolga državnega proračuna se je podaljšalo s 5,7 let v letu 2013 na 9,2 let v letu 2019. Trajanje dolga državnega proračuna pa se je s 4,5 let v letu 2013 povečalo na 8,3 let v letu 2019. Hkrati se je povprečna (implicitna) obrestna mera celotnega dolga državnega proračuna v vsem tem času zniževala in v letu 2019 dosegla 2,6 %.

¹ V letu 2018 je Evropska komisija v povezavi z javnimi financami Sloveniji v okviru evropskega semestra priporočila, da nominalna stopnja rasti neto primarnih javnofinančnih odhodkov v letu 2019 ne bo presegla 3,1 %, kar ustreza letni strukturalni prilagoditvi v višini 0,65 % BDP-ja. V letu 2019 bodo po ocenah tako očiščeni izdatki rasli hitreje.

Obrestni izdatki za servisiranje dolga državnega proračuna bodo v letu 2019 znašali 785 milijonov evrov (1,6 % BDP), kar je nižje za skoraj 300 milijonov evrov v primerjavi z letom 2014, ko so ti znašali 1,083 milijarde evrov (2,9 % BDP). Pomemben del tega zmanjšanja obrestnih izdatkov predstavlja aktivno upravljanje dolga državnega proračuna v višini 115,8 milijonov evrov na letni ravni. Preostali prav tako pomemben učinek na obrestne izdatke državnega proračuna pa predstavlja ugodno zadolževanje za refinanciranja zapadlega dolga in izvrševanje državnega proračuna na evrskih dolžniških kapitalskih trgih. Delež dolga državnega proračuna denominiranega v USD (vse obveznosti se sicer plačujejo v evrih) se je s 25 % znižal na današnjih 4 %.

Slika 2: Opisne karakteristike dolga državnega proračuna: Prilagojeno trajanje (MD), povprečni čas do dospelja (AWTM) in implicitna obrestna mera

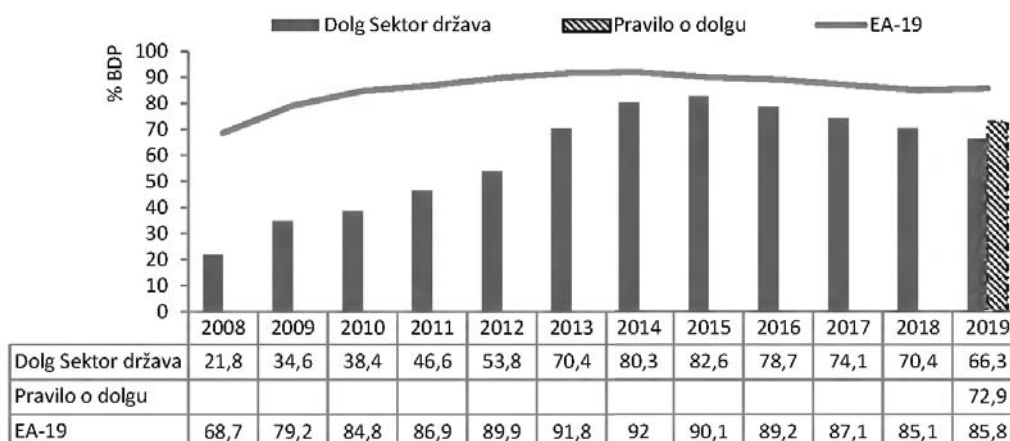

Vir: Ministrstvo za finance, September 2019

Republika Slovenija v celoti izpolnjuje pravilo o dolgu, saj je načrtovano razmerje dolg sektorja država/BDP v letu 2018 znašalo 70,4 % BDP, v letu 2019 pa 66,3 % BDP, kar je bolje od zahtevanega.

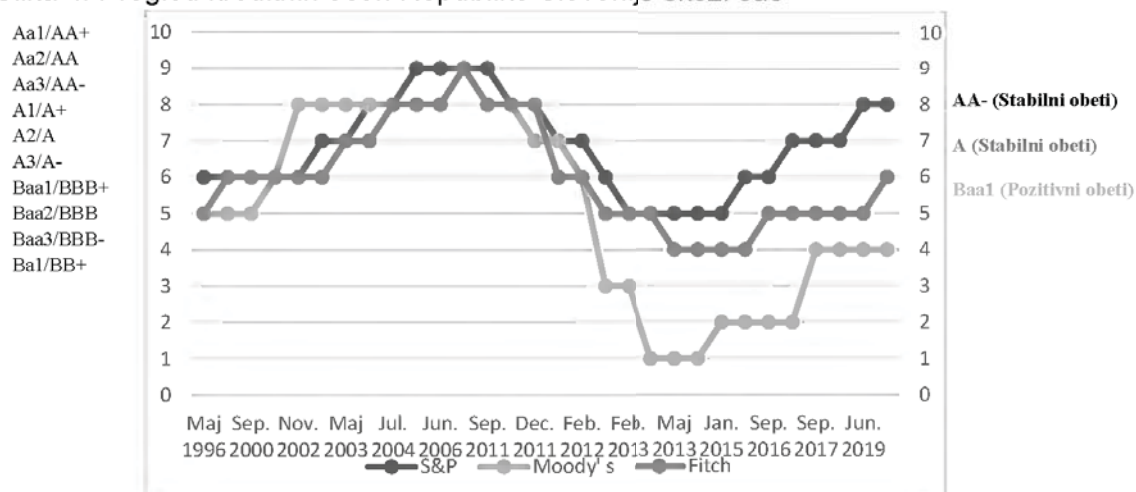
Slovenija ena izmed tistih držav evro območja, ki svoj dolg sektorja država v razmerju do BDP v zadnjih štirih letih znižuje zelo hitro (takoj za Irsko), in sicer z 82,6 % BDP v letu 2015, tj. v letu ko je ta znašal največ, na ocenjenih 66,3 % BDP v letu 2019. V letošnjem letu sta agenciji S&P in Fitch Ratings zvišali oceni za Slovenijo za eno stopnjo, in sicer na AA- oziroma A. Agencija Moody's pa je oceni Baa1 pripisala pozitivni izgled. Dvig ocene je po navedbah obeh agencij odraz uspešnega zniževanja javnega dolga v razmerju do BDP in doseganja javnofinančnega presežka. Spremembo ocene utemeljujeta tudi z gospodarsko rastjo, dobrimi ekonomskimi odnosi s tujino, krepitvijo bančnega sektorja ter z zniževanjem nezaposlenosti.

Slika 3: Dolg Sektor država, EA povprečje, Pravilo o dolgu (backward-looking benchmark $b_t > bb_t = 60\%$) ter podatki o strukturi dolga

Vir: Eurostat, Evropska komisija AMECO baza za EA-19 za leto 2019, Ministrstvo za finance, September 2019

Slika 4: Pregled kreditnih ocen Republike Slovenije skozi čas

Vir: S&P, Moody's in Fitch, September 2019

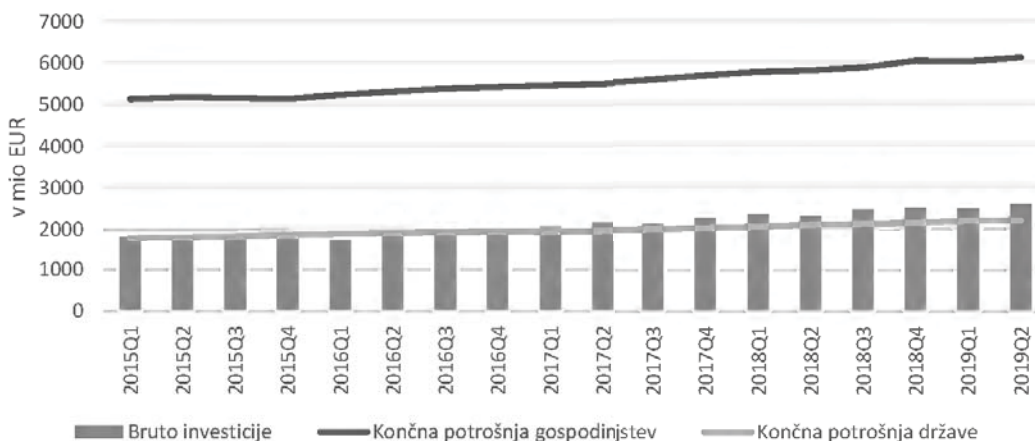
V letih 2007 in 2008 sta 10-letna zahtevana donosnost evrske obveznice Republike Slovenije in 10-letna zahtevana donosnost evrske obveznice Nemčije imeli podoben trend gibanja, z letom 2009 pa sta se donosa začela razhajati. V najbolj kriznem obdobju za Republiko Slovenijo (2012-2013) je pribitek nad referenčno 10-letno nemško obveznico (Bund) dosegel vrednosti nad 500 bt. Leta 2014 se je pričel izrazit trend upadanja pribitka, ki je na dan 17. 9. 2019 znašal 60 bt. Zahtevana donosnost slovenske evrske 10-letne obveznice na sekundarnem trgu je prvič leta 2012 presegla mejo 7 % in tedaj je kreditni pribitek v strukturi obrestne mere predstavljal 75 % (525 bt). V današnjih razmerah (17. 9. 2019) znaša kreditni pribitek 18 bt.

Stanje poroštev Republike Slovenije na dan 30. 6. 2019 znaša 5.573 mio EUR, od tega porošstva za obveznosti finančnega sektorja (S. 12) 669 mio EUR. Ocena stanja poroštev Republike Slovenije konec leta 2019 in 2020 je narejena ob predpostavkah glede odplačil obstoječih in odobritve novih poroštev. Kvota novih poroštev se načrtuje z zakonom o izvrševanju proračuna. Za leto 2019 je bila določena kvota 500 milijonov evrov, ločeno za porošstva SID banke, d. d. 350 milijonov evrov. Realizacija preteklih let kaže, da je izkoriščenost kvote nizka, v letih 2017 - 2019 kvota ni bila koriščena, saj so bila vsa porošstva, izdana v letu 2017, namenjena refinanciranju obstoječih obveznosti, v letu 2018 in 2019 pa ni bilo izdanih poroštev. Prav tako v omenjenih letih ni bila koriščena kvota za porošstva SID banke. Za leto 2020 je v predlogu zakona o izvrševanju proračuna predvidena kvota 600 mio EUR in ločena kvota 350 milijonov evrov za porošstva SID banke, d. d.

2. Ekonomski izgledi in pričakovanja

V letu 2018 je Slovenija beležila 4,1 % realno gospodarsko rast, ki pa je se je ob nadaljnjem umirjanju v prvem polletju 2019 znižala (2,9 %). Jesenska napoved UMAR, ki je uporabljena v makroekonomskih projekcijah osnutka proračunskega načrta, napoveduje upad gospodarske rasti v letu 2019 na 2,8 %. Zasebna potrošnja se v letu 2019 sicer še naprej povečuje (3,4 %) predvsem zaradi višje rasti plač in socialnih transferjev, pa tudi naraščajoče zaposlenosti. Nadaljuje se rast gradbenih investicij ter investicij v opremo in stroje, čeprav je pri slednjih že opazno upočasnjevanje rasti. Rast izvoza se je v prvem četrtletju še vedno povečevala, predvsem zaradi izvoza farmacevtskih izdelkov in medicinskih pripomočkov, ki pa večinoma niso izhajali iz domače proizvodnje, ampak iz uvoza.

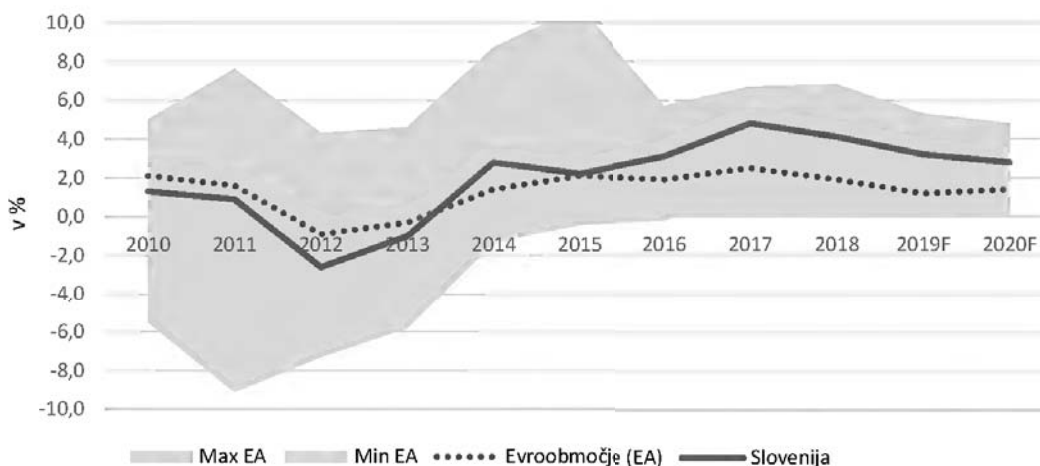
Slika 5: Končna potrošnja gospodinjstev in države ter bruto investicije (četrtno 2015-2019, v mio EUR)

Vir: SURS

Gospodarska rast bo v naslednjih letih ostala umirjena, in sicer 3,0 % v 2020 in 2,7 % v 2021. bolj umirjena rast kot v letih 2017 in 2018 je predvsem posledica nižje rasti tujega povpraševanja in večje negotovosti v mednarodnem okolju. Kljub temu ostaja napovedana gospodarska rast v Sloveniji višja od povprečja evroobmočja (1,2 % v 2019 in 1,4 % v 2020; Slika 6).

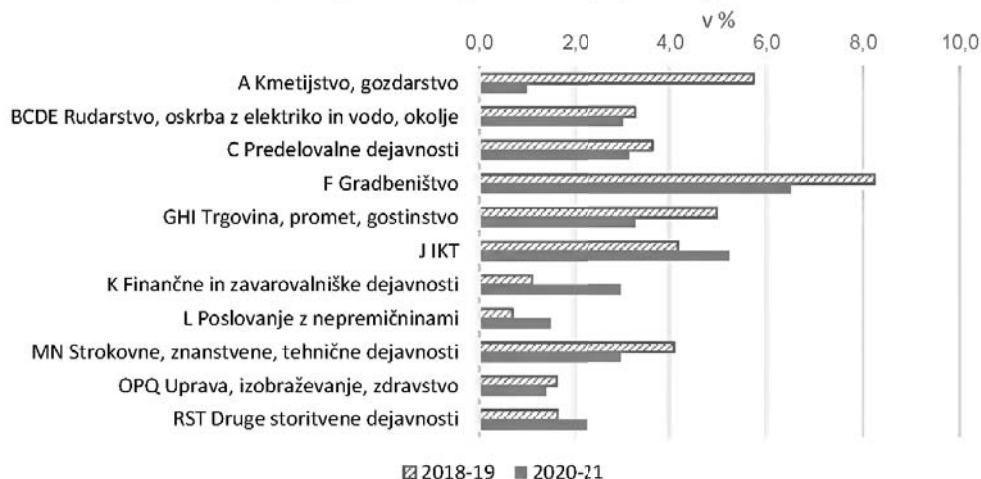
Slika 6: Gospodarska rast v evroobmočju in v Sloveniji (2010-2020)

* Prikaz minimalnih in maksimalnih vrednosti gospodarske rasti držav Evroobmočja brez Irske
Vir: Eurostat; European Commission, Economic forecast - summer 2019

Protekcijonizem v mednarodni trgovini, strukturne težave evropske avtomobilske industrije in večja negotovost v mednarodnem okolju se bodo tudi v prihodnjih dveh letih odražali v nižji rasti tujega povpraševanja kot v letih 2017 in 2018. Po letošnjem pospešku zaradi enkratnih domačih dejavnikov bo rast izvoza opazno nižja kot letos, rast bruto investicij v osnovna sredstva pa bo po letošnjem upadu ostala podobna. Kljub temu bo rast bruto investicij v prihodnjih dveh letih še vedno razmeroma visoka (5-6%), predvsem zaradi visoke rasti v gradbenem sektorju (Slika 7). Nadaljevala se bo tudi solidna rast domače potrošnje (3,4 % v 2020; 3,1 % v 2021), četudi se bosta rasti zasebne in državne potrošnje postopoma umirili.

Slika 7: Dodana vrednost po dejavnostih (realne stopnje rasti)

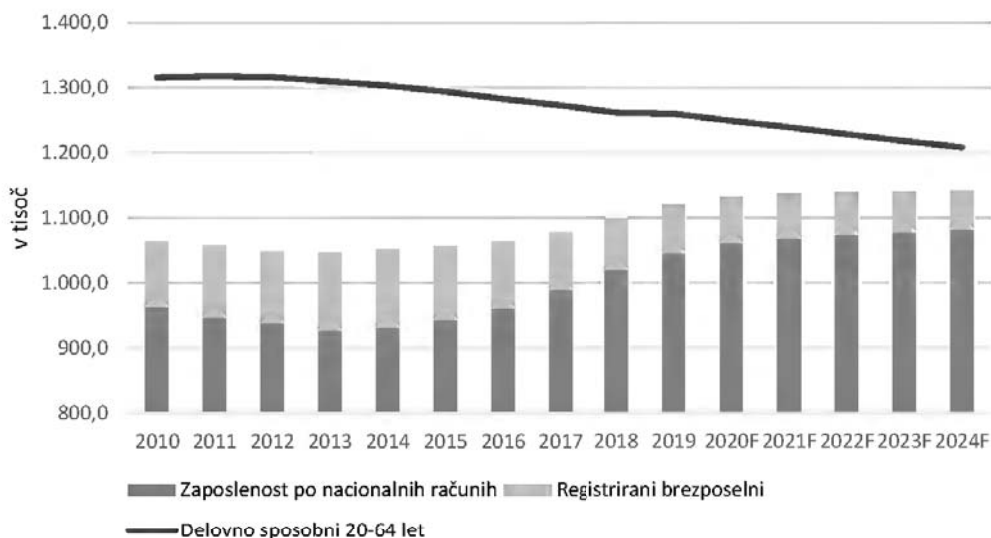

Vir: Umar, Jesenska napoved 2019

V prvi polovici leta 2019 se je še naprej povečevala zaposlenost in zniževala brezposelnost. Stopnja delovne aktivnosti starih 20-64 let je tako s 75,4 % v 2018 dosegla najvišjo dolgoročno raven. Zaposlenost se je povečala v vseh dejavnostih (najbolj v gradbeništvu), veliko podjetij pa se še vedno sooča s pomanjkanjem ustrezne delovne sile. Pričakuje se nadaljevanje trenda visoke stopnje delovne aktivnosti (78,3 % v 2021), čeprav z nekoliko umirjeno rastjo. Poleg umirjene gospodarske rasti k temu pomembno prispevajo tudi demografski pritiski (Slika 8). Stopnja brezposelnosti bo tako tudi v 2019 ostala nizka (4,3 %) in pod dolgoročnim povprečjem.

Tudi rast plač se je v prvi polovici leta 2019 še povečevala, predvsem zaradi rasti plač v sektorju država kot posledica dogovora s sindikati, deloma pa tudi zaradi dviga minimalne plače v začetku leta. Tudi zaradi slednjega so se povišale tudi plače v zasebnem sektorju, predvsem v dejavnostih z velikim deležem prejemnikov minimalne plače in pa tudi v dejavnostih, ki se soočajo s pomanjkanjem delavcev. Dvig minimalne plače, izvrševanje dogovorov s sindikati in pomanjkanje delovne sile bodo vplivali na nadaljnjo rast plač tudi v 2020 in 2021. Rast plač tako ne bo zaostajala za rastjo produktivnosti.

Slika 8: Zaposleni, brezposelni in delovno sposobni

Vir: UMAR, Jesenska napoved 2019.

Stopnja inflacije se bo v naslednjih letih postoma zviševala, in sicer predvidoma z 1,8 v letu 2019 na 2,0 v 2020 in 2,3 v 2021. Glavni razlogi so višje rasti cen storitev, ki se povečujejo že od sredine 2018. Tudi v prihodnjih dveh letih se tako lahko, ob rasti povpraševanja in postopnem naraščanju stroškovnih pritiskov, pričakuje zviševanje cen. Inflacija bo kljub temu v letih 2020-21 ostala zmerna, k temu bodo prispevale tudi predpostavljene nižje cene nafte.

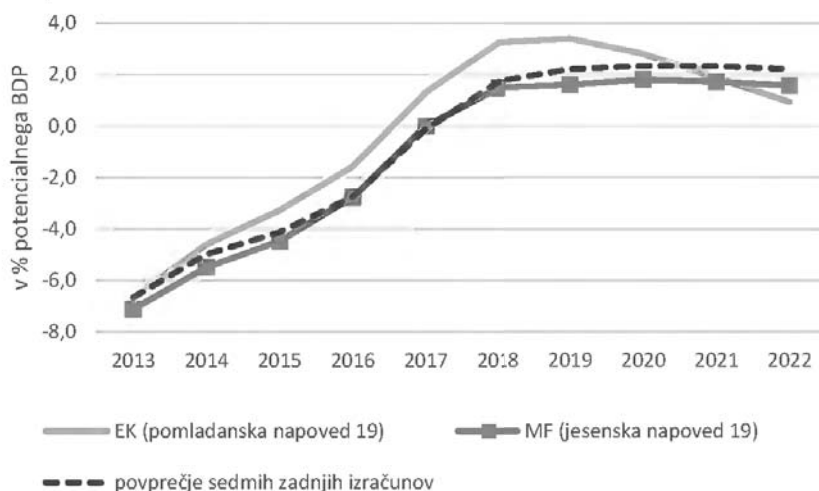
Ocena položaja v ciklu

Po zadnjih ocenah Ministrstva za finance se je po letih negativne proizvodne vrzeli, tj. obdobja, ko je bil BDP nižji od potencialnega proizvoda, proizvodna vrzel zaprla v letu 2017. Ob upočasnitvi gospodarske rasti bo proizvodna vrzel dosegla svoj vrh leta 2020, ko bo znašala 1,8 % potencialnega BDP, potem pa se bo ocenah začela izjemno počasi zapirati (slika 9). Podobno gibanje proizvodne vrzeli nakazuje tudi pomladanska napoved 2019 Evropske komisije ter povprečje sedmih zadnjih izračunov proizvodne vrzeli različnih institucij².

² Povprečje zajema naslednje izračune proizvodne vrzeli:

- Mednarodnega denarnega sklada (*World Economic Outlook Database*, april 2019),
- oceno z uporabo produkcijske funkcije (iz pomladanske napovedi 2019 Evropske komisije),
- oceno z uporabo HP filtra (iz pomladanske napovedi 2019 Evropske komisije),
- OECD (*OECD Economic Outlook, Volume 2018 Issue 1*, maj 2019),
- UMAR-jevo jesensko napoved 2019,
- jesensko napoved 2019 Ministrstva za finance in
- povprečje zadnjih izračunov proizvodne vrzeli različnih institucij pri pomladanskih napovedi 2019.

Slika 9: Ocene proizvodne vrzeli

Vir: Ministrstvo za finance, SFEP

Tveganja

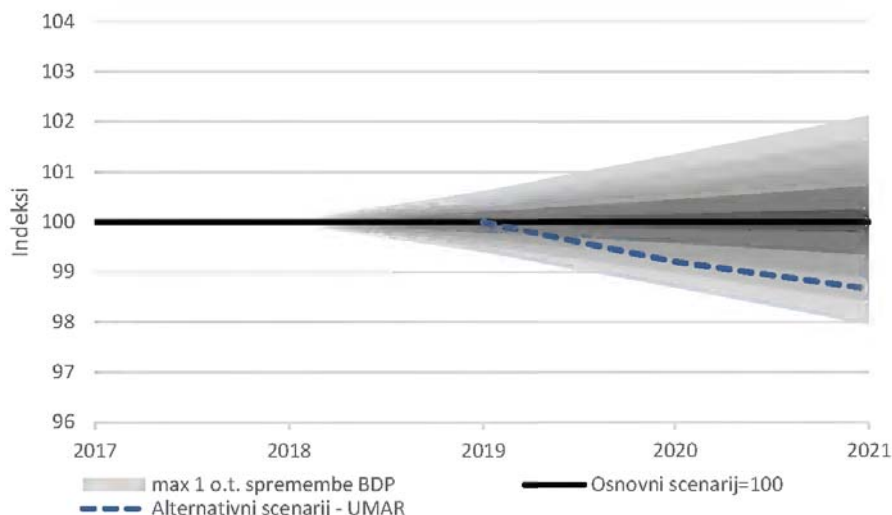
Negotovosti v mednarodnem okolju naraščajo. Povezane so predvsem s protekcionističnimi ukrepi ZDA, nižjo gospodarsko rastjo na Kitajskem, v evrskem prostoru pa predvsem z negotovostjo izstopa Združenega kraljestva iz EU. Med drugimi potencialnimi tveganji, ki bi lahko prispevali k nižji gospodarski rasti v trgovinskih partnericah, so tudi nihanja na finančnih trgih in geopolitična tveganja (predvsem v povezavi z Iranom), ki bi lahko vplivala na višjo ceno nafte.

Kot ugotavljajo Damijan, Kostevc in Redek (2019)³, bi Brexit privedel do negativnih učinkov, ki pa bi bili neposredno za Slovenijo razmeroma majhni. BDP Slovenije bi se lahko v desetih letih v primeru trdega Brexita zmanjšal za približno 0,03%, v primeru mehkega Brexita pa ne bi bilo vpliva na BDP. To je predvsem odraz nizke ravni trgovinskih tokov med Združenim kraljestvom in Slovenijo ter specifične proizvodne strukture slovenskega gospodarstva.

Zaradi šibkejšje rasti svetovnega povpraševanja in naraščajočih stroškov dela na enoto se v prihodnjih letih pričakuje nižjo rast izvoza. Na UMAR-ju so zaradi velike negotovosti v mednarodnem okolju pripravili tudi alternativni scenarij gospodarske rasti, v katerem bi se rast tujega povpraševanja občutno znižala. Tako bi bila v primeru nižje rasti tujega povpraševanja za 2.o.t. v 2020 in za 1 o.t. v 2021 glede na osnovni scenarij jesenske napovedi UMAR, rast BDP v letu 2020 za 1,3 o.t. nižja in v letu 2021 za 0,7 o.t. nižja kot v osnovnem scenariju jesenske napovedi UMAR.

³ Damijan, J., Kostevc, Č., Redek, T. (2019). Analiza posledic različnih scenarijev Brexit na notranji trg in trgovinske odnose z Združenim kraljestvom Velike Britanije. Ljubljana: CPOEF.

Slika 10: Vpliv nihanja gospodarske rasti na prihodke sektorja država

Vir: Ministrstvo za finance, lastni izračuni

Na sliki 10 so predstavljeni alternativni scenariji vpliva nihanja v gospodarski rasti na prihodke sektorja država. V prvem scenariju je v obdobju 2019–2021 predpostavljena do 1 odstotne točke višja oziroma nižja rast nominalnega BDP od osnovne napovedi (uporabljene v DBP 2020) na letni ravni linearno v vseh letih (sivo polje). V drugem primeru je predpostavljen alternativni scenarij nižjega BDP zaradi manjše rasti tujega povpraševanja (črtkana črta).

Ob predpostavki nespremenjenih politik bi se v primeru 1 odstotne točke višje nominalne rasti BDP od predvidene prihodki sektorja država izboljšali za 0,6 % v letu 2019, v letu 2020 za 1,3 %, v letu 2021 pa za 2,1 %. V nasprotnem primeru 1 o.t. nižje rasti BDP bi prihodki sektorja država v letu 2019 dosegli 99,4 % prihodkov iz osnovne napovedi, v letu 2020 bi dosegli 98,7 %, v letu 2021 pa 98,0 %. V primeru 1,3 o.t. nižje realizirane rasti BDP v letu 2020 od napovedane, bi bili prihodki sektorja država v letu 2020 od osnovne napovedi nižji za 0,8 %, v letu 2021 pa za 1,3 %.

3. Javnofinančna gibanja 2019 - 2020

Centralna raven sektorja država

Državni proračun (v nadaljevanju DP) posebni poudarek v letih 2019 in 2020 namenja izdatkom za financiranje izobraževanja in športa, notranjih zadev in varnosti, obrambe in zaščite ter socialne varnosti:

- Največji delež izdatkov v državnem proračunu bo v letih 2019 in 2020 namenjenih financiranju izobraževanja in športa z namenom zagotavljanja dostopne in

kakovostne vzgoje in izobraževanja za vse. Delež teh izdatkov v celotnih izdatkih DP bo leta 2020 predstavljal 17,9 % oz. 3,6 % BDP. V primerjavi z letom 2019 se bodo izdatki DP za ta namen povečali za 3,1 %, glede na leto 2017 pa so se izdatki za financiranje izobraževanja in športa povečali za 13,9 %.

- Pomemben delež izdatkov državnega proračuna Republika Slovenija nameni socialni varnosti. Ker so socialni transferji še vedno pomemben dejavnik zniževanja relativne revščine, saj bistveno znižujejo stopnjo tveganja revščine, transferi posameznikom in gospodinjstvom predstavljajo večinski delež izdatkov za socialno varnost. Z odpravo vseh varčevalnih ukrepov na področju družinske in socialne politike in sprejetjem nekaterih novih zakonskih obveznosti s tega naslova (npr. Zakon o osebni asistenci) se bodo povečali odhodki DP v letu 2019, in sicer za 10,9 % glede na leto prej. Izdatki za socialno varnost so se sicer povečevali v celotnem obdobju po letu 2017. V letu 2020 naj bi tako izdatki DP za socialno varnost predstavljali 11,7 % celotnih izdatkov DP ali 2,4 % BDP, kar je za 15,8 % več kot v letu 2017.
- Od leta 2014 zaznavamo znatne spremembe in poslabšanje varnostnih razmer mednarodnega okolja, vključno s širšim evropskim prostorom. Z namenom zagotavljanja nacionalne odpornosti za uresničevanje sprejetih mednarodnih zavez države, notranje varnosti ter izvajanja nadzora nad državnim ozemljem v luči spremenjenih migrantskih tokov se v prihodnjih letih načrtuje več sredstev, ki bodo usmerjena v nadgradnjo varovanja državne meje skladno z evropskimi in nacionalnimi predpisi. To je tudi ena izmed prioritet Evropske komisije (migracije). Skupni izdatki DP za namene obrambe, zaščite ter notranjih zadev in varnosti se povečujejo v obdobju po letu 2017, ko so znašali 8,4 % izdatkov DP. V letu 2019 se bo ta delež povečal na 9,2 %, v letu 2020 pa bo znašal že 9,5 % celotnih izdatkov DP, kar je za 5,4 % več kot v letu 2019 in za 27,7 % več kot v letu 2017. Delež skupnih izdatkov DP za namene obrambe, zaščite ter notranjih zadev in varnosti bo v letu 2020 znašal 1,9 % BDP, kar je 0,1 odstotne točke več kot v letu 2017.

Ostale enote centralne ravni so preslikava politik državnega proračuna. Glavnina denarja gre za javne zavode in agencije, kjer se predvideni odhodki leta 2019 ocenjeni na 5,7 mrd EUR leta 2020 dvigujejo za 5,3 %. Pri zavodih in agancijah v dejavnosti izobraževanja predvidevamo izdatke v višini 2,6 mrd EUR (in dvig v letu 2020 za 5%). Pri zdravstvenih zavodi predvidevamo porabo 2,2 mrd EUR in 5,7% dvig v letu 2020. V obdobju 2017- 2019 se je javnim zavodom dvignila poraba za 6 odstotnih točk, javnim zavodom v šolstvu pa za 12 odstotnih točk. Tudi druge enote sektorja država kot npr. gospodarske družbe, proračunski in javni skladi krepijo investicijsko dejavnost oz. nabave.

Skladi socialnega zavarovanja (ZZZS in ZPIZ)

Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje predstavlja več kot 25 % prihodkov sektorja država, ki so odvisni od stanja v pokojninskem in invalidskem sistemu

(reforma 2013 je ta delež zniževala). V obdobju med 2017 in 2019 so se skupni odhodki zavoda vsako leto povečevali; za 1,6 % v 2017 glede na leto prej, 3,5 % v 2018 in za 4,1 % v letu 2019 glede na leto 2018. Skupni odhodki so se povečali zaradi povečane mase sredstev za pokojnine, ki predstavlja največji delež odhodkov. V istem obdobju se je stopnja rasti uživalcev pokojnin ustalila na 0,3 % letno in je bistveno nižja kot je bila v obdobju med leti 2011 in 2013, ki je znašala približno 5 %. Po Zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju državni proračun s transferjem v pokojninsko blagajno zagotavlja manjkajoča sredstva zaradi razlike med prihodki in odhodki. V deležu BDP je transfer iz državnega proračuna v letu 2017 znašal 2,7 %, v 2018 je znašal 2,3 % in v 2019 se ocenjuje na 2 %. Do leta 2021 se ocenjuje, da bo transfer iz državnega proračuna v pokojninsko blagajno po letih znašal 1,9 % in 1,8 %. Ocene prihodkov pokojninske blagajne v letih 2020 in 2021 iz naslova prispevkov kažejo nadaljnjo rast za 6,5 % v 2020 in 5,7 % v letu 2021.

V letu 2020 je načrtovana sprememba pokojninske zakonodaje, ki zasleduje dva osnovna cilja, in sicer podaljševanje delovne aktivnosti in zagotavljanje primerne dohodka za varno starost ter posledično izboljšanje socialnega položaja upravičencev do pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Poglavitne spremembe zakonodaje v okviru obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja zajemajo:

- zvišanje odmernega odstotka tako za moške in ženske na 63,5 %, s tem pa tudi višjo socialno varnost za prejemnike najnižjih pokojnin, starostnih, invalidskih, vdovskih in družinskih pokojnin. V zvezi z dvigom odmernega odstotka je bil usklajen predlog odmerne lestvice z izhodiščnim odstotkom 29,5 % za oba spola, dodatnimi 1,36 % za vsako nadaljnje leto in 63,5 % za 40 let pokojninske dobe za oba spola.
- spodbude za ostajanje v zavarovanju ter zagotavljanje sočasnega prejemanja večjega dela pokojnine in opravljanja dela upokojenec. Z ureditvijo t.i. »dvojnega statusa« je bil dosežen kompromisni dogovor glede rešitve, ki jo je predlagalo MDDSZ in ki nadgrajuje obstoječi sistem izplačevanja 20 % pokojnine. Predlog predvideva, da posameznik v prvih treh letih po izpolnitvi pogojev za starostno upokožitev pod pogojem vključenosti v obvezno zavarovanje za polni delovni oziroma zavarovalni čas pridobi še 40 % starostne pokojnine, po treh letih pa se ta del zniža na 20 %. Z namenom spodbujanja podaljševanja delne aktivnosti posameznikov vsaj za 4 ure dnevno oziroma 20 ur tedensko se spreminja tudi določitev višine delne pokojnine.

Zavod za zdravstveno zavarovanje predstavlja okoli 16 % prihodkov celotnega sektorja države. Prihodki iz obveznega zdravstvenega zavarovanja in transferjev so se od leta 2017 nominalno povečali do 2019 (ocena) za več kot 400 mio EUR. Med transferji se povečuje prispevek države za programe skrajševanja čakalnih dob in za plače in nadomestila plače pripravnikov in specializantov. Med transferji je najpomembnejši transfer iz Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje za zdravstveno zavarovanje upokojenec, ki je odvisen od gibanja števila upokojenec, indeksacije in drugih ukrepov v pokojninskem sistemu. Prihodkom so sledili tudi

izdatki, največ jih je namenjeno za zdravstvene storitve in med njimi za specialistično ambulantno in bolnišnično zdravljenje. Sledijo jim izdatki za zdravila in medicinske pripomočke ter denarna nadomestila za bolezni. Zaradi ugodnih razmer na trgu dela, podaljševanja delovne dobe, rasti plač in drugih delovnih, socialnih in ekonomskih dejavnikov se ti izdatki v celotni strukturi nekoliko povečujejo. V naslednjem letu so načrtovani izdatki v skladu z omejitvami obsega izdatkov po fiskalnem pravilu.

Lokalna raven

Proračuni občin predstavljajo okrog 10 % prihodkov celotnega sektorja države. Skupni prihodki so se od leta 2017 do leta 2019 povečali za 280 mio EUR, odhodki pa za okrog 250 mio EUR. Proračuni občin bodo po ocenah leto 2019 zaključili s pozitivnim saldrom, ki se bo nadaljeval tudi v letih 2020 in 2021. Velik delež celotnih odhodkov predstavljajo investicijski odhodki, ki so v letu 2018 predstavljali 30 %. Opazno je sicer, da so občine izšle iz volilnega leta 2018, ko so se investicije povečale za skoraj 30 % v primerjavi z letom 2017. Kljub temu se investicijski cikel še vedno nadaljuje. Razlog za povečanje lahko v večji meri pripišemo povečanim prihodkom sredstev EU, s katerimi občine sofinancirajo bruto investicije. V projekcijah se prevede, da bodo občinski proračuni ostali znotraj predvidenega okvira najvišjega obsega izdatkov v letu 2020.

Temeljni agregati sektorja država

Prihodki sektorja država naj bi v letu 2019 znašali 21.467 mio EUR ali 44,5 % BDP kar je za 5,9 % ali 0,2 odstotne točke BDP več kot v letu 2018. Največji vpliv na rast bodo imeli prihodki od davkov in socialnih prispevkov, medtem ko bodo prihodki od dohodkov od lastnine nižji kot v letu 2018.

Skupni prihodki od davkov se bodo v letu 2019 povečali za 5,0 % glede na leto prej, predvsem na račun višjih prihodkov od davka od dohodkov pravnih oseb (za 15,6 %) in dohodnine (za 4,7 %), navkljub davčni razbremenitvi regresa v letu 2019 in posledično nižjim prihodkom iz tega naslova. Višji bodo tudi prihodki od DDV (za 5,4 %). V letu 2019 bodo višji prihodki od socialnih prispevkov, in sicer za 7,2 %, še vedno na račun ugodnih razmer na trgu dela. Na strani prihodkov bodo v letu 2019 najbolj upadli prihodki od lastnine, predvsem na račun nižjih prihodkov iz naslova razdeljenih dobičkov gospodarskih družb, bodo, glede na leto 2018, nižji za 24,0 %.

Po razbremenitvi regresa v letošnjem letu je pripravljen nov korak v smeri davčne optimizacije, s čimer bomo še dodatno krepili konkurenčnost poslovnega okolja, ohranjali stabilno gospodarsko okolje ter prispevali k vzdržni gospodarski rasti. Cilj predlaganih davčnih sprememb je razbremenitev dohodkov od dela, ki so, upoštevajoč mednarodne primerjave o obremenitvah z davki in prispevki, v Sloveniji nadpovprečno obremenjeni. Spremembe se nanašajo tako na dohodninsko lestvico (spremembe

meja in stopenj) kot na olajšave (zvišanje splošne olajšave, linearna olajšava za vse dohodke pod 13.316,83 EUR) in zagotavljajo, da noben zavezanec ob nespremenjenem dohodku ne bo na slabšem. Tovrstni ukrepi sprožijo nadaljnje učinke (»spill-over«), predvsem prek povečanja potrošnje in večjih spodbud k zaposlitvi. Obenem pa so spodbudni tudi za podjetja, saj se jim omogoči možnost boljšega zaposlovanja strokovnega kadra, ki pozitivno vplivajo na rast podjetja, neposredno pa lahko zaposlenim ob nespremenjenih stroških dela izplačajo višje plače.

Predlagani ukrepi predstavljajo izgubo davčnih prihodkov, ki bodo na drugi strani nadomeščeni s protiukrepi, ki bodo vodili v celovito gledano nevtralno reformo. Te protiukrepe predstavljajo omejitve izkoriščanja olajšav pri davku od dohodka pravnih oseb do določenega odstotka davčne osnove, nekoliko višja obremenitev kapitalskih dobičkov in dobičkov iz oddajanja premoženja v najem ter povečanje učinkovitosti pri pobiranju javnofinančnih dajatev (tu so predvideni zlasti ukrepi za izboljšanje učinkovitosti nadzornih postopkov in ukrepi za povečanje prostovoljnega plačevanja davkov).

Zato tudi v letu 2020 načrtujemo rast prihodkov sektorja država, čeprav nekoliko zmernejšo. Skupni prihodki naj bi tako znašali 22.331 milijonov evrov ali 43,9 % BDP, kar je za 4,0 % več kot v letu 2019. Tudi v letu 2020 bodo največji vpliv na rast prihodkov sektorja država imeli prihodki od davkov in socialnih prispevkov, prihodki od lastnine pa se bodo še naprej zmanjševali. Skupni prihodki od davkov se bodo v letu 2020 povečali za 4,4 % glede na leto prej. Najbolj se bodo povečali prihodki iz naslova dohodnine (za 6,3 %) in davka od dohodka pravnih oseb (za 6,0 %). Prihodki od DDV bodo višji za 5,2 %. Tudi v letu 2020 se bodo povečevali prihodki od socialnih prispevkov vendar bo rast nekoliko zmernejša kot v letu 2019. Znašala bo 5,8 %. Podobno kot v letu 2019 tudi v letu 2020 pričakujemo nižje prihodke iz naslova prihodkov od lastnine, v največji meri na račun nižjih prihodkov od razdeljenih dobičkov gospodarskih družb. Nižji naj bi bili za 12,9 % glede na leto 2019.

Navkljub nekoliko zmernejši rasti prihodkov v letih 2019 in 2020 pa je potrebno poudariti, da bodo tako v letu 2019 kot tudi v letu 2020 prihodki rasli hitreje od odhodkov. Tako bo rast prihodkov v letu 2019 za 0,1 odstotne točke višja od rasti odhodkov, v letu 2020 pa za 0,2 odstotne točke.

Izdatki sektorja država naj bi v letu 2019 znašali 21.076 milijonov evrov ali 43,7 % BDP, kar je za 5,8 % ali 0,14 odstotne točke več kot leta 2018. Na rast bodo v letu 2019 najbolj vplivali višji izdatki za zaposlene, glede na leto prej se bodo povečali za 7,9 % na 11,3 % BDP. To povečanje je v največji meri posledica dogovora iz leta 2018 med Vlado RS in sindikati javnega sektorja o povišanju plač. Višji bodo tudi izdatki za socialne transferje, in sicer za 5,6 % (na 17,6 % BDP) kot posledica odprave vseh varčevalnih ukrepov na področju družinske in socialne politike. V letu 2019 bodo višji tudi izdatki za bruto investicije v osnovna sredstva. Povečali naj bi se za 13,5 % glede

na leto 2018 oz. na 3,8 % BDP. Tudi v letu 2019 pa se bodo znižali izdatki za obresti in sicer za 13,5 % na 1,6 % BDP.

Izdatki sektorja država naj bi rasli tudi v letu 2020, vendar bo rast zmernejša. Znašali naj bi 21.885 mio EUR ali 43,0 % BDP, kar je za 3,8 % več kot v letu 2019. Izdatki za sredstva za zaposlene se bodo povečali za 5,2 % glede na leto 2019 in znašali 11,3 % BDP. Delna upočasnitev rasti izdatkov iz tega naslova bo predvsem posledica sprejetega ukrepa, ki se nanaša na izplačevanje delovne uspešnosti ter postopno uveljavitev že dogovorjenih povišanj. Navedena omejitev predstavlja prihranek v letu 2020, saj se nanaša na zaposlene v javnem sektorju, za katerega velja enotni plačni sistem.

Rast socialnih transferjev bo v letu 2020 zmernejša kot leto prej, na kar bodo vplivali ukrepi, ki se nanašajo na odpravljanje nastalih anomalij na tem področju in urejanja trga dela. Povišali se bodo za 4,2 % in predstavljali 17,4 % BDP. Pomembnejši ukrepi na tem področju so:

- Ustreznejše upoštevanje premoženja pri ugotavljanju upravičenosti do pravic iz javnih sredstev: Trenutna ureditev namreč dovoljuje, da so družine, ki razpolagajo z večjim premoženjem upravičene do enakega obsega sredstev iz državnega proračuna kot ranljive družine z malo ali brez premoženja.
- Ustreznejša določitev strukture urne postavke za storitve osebne asistencije: Na podlagi poročil izvajalcev je bilo ugotovljeno, da je smiselno ceno ure storitve osebne asistencije znižati. S spremembo Pravilnika o izvajanju Zakona o osebni asistenci se bo omejilo rast izdatkov.
- Primernejša ureditev upravičenosti do nadomestila za brezposelne: Vlada je sprejela spremembe Zakona o urejanju trga dela, ki med drugim predvideva zvišanje minimalne zavarovalne dobe za priznanje pravice do denarnega nadomestila, spremembe pri pogojih pri določitvi trajanja denarnega nadomestila starejših, zaostritev pravil v primeru odklonitve vključitve v ukrepe aktivne politike zaposlovanja in dvig minimalnega denarnega nadomestila za brezposelnost. Predlagani ukrepi pomenijo hitrejšo aktivacijo delovno aktivnega prebivalstva in podaljšanje delovne aktivnosti starejših ter zagotavljajo višjo socialno varnost brezposelnih.
- Spremembe na področju socialno varstvenih prejemkov: Z ukinitvijo dodatka za delovno aktivnost kot dela denarne socialne pomoči se bodo znižali transferji in spodbudila socialna aktivacija ter zmanjšala past neaktivnosti brezposelnih upravičencev do denarne socialne pomoči.
- Vpliv na upočasnitev rasti izdatkov za socialne transferje je v veliki meri imelo tudi sprejetje zakona o ukrepih na področju plač in drugih stroškov dela v javnem sektorju za leti 2020 in 2021 ter spremenjeni določbi o izredni uskladitvi pokojnin in drugih prejemkov. Zakon tako določa, da se pokojnine izredno uskladijo samo v primeru, če je gospodarska rast v preteklem letu dosegla ali preseгла 3,0 % BDP, in sicer se pokojnine uskladijo za 1 %, če rast preseže 3 %, za 1,5 %, če rast preseže 4 % in za 2 %, če rast preseže 5 %.

Učinek omenjenih ukrepov bo po oceni omejil izdatke za več kot 0,12 % BDP letno. Med glavnimi dejavniki, ki vplivajo na višino odhodkov transferov posameznikom in gospodinjstvom so materialna situacija (dohodkovno in premoženjsko stanje) prebivalstva in njegova sposobnost zagotavljanja sredstev za preživetje na trgu dela, ki omogoča ekonomsko svobodo, stopnja brezposelnosti, ki je v Sloveniji v letošnjem letu na eni izmed rekordno nizkih ravni, rast plač zaradi gospodarske rasti, pri tem velja omeniti rast minimalne plače in rast plač na podlagi dogovora sklenjenega s sindikati javnega sektorja ter stopnja inflacije. Navedeno napeljuje na to, da bo zaradi rasti plač, visoke stopnje zaposlenosti in še nadaljnje gospodarske rasti, sicer upočasnjene, proticiklične vloge transferov posameznikom in gospodinjstvom odhodkov iz naslova le teh manj, kot bi jih bilo v času gospodarske krize in z njo povezane dalj trajajoče brezposelnosti.

Tudi v letu 2020 se pričakuje rast izdatkov za bruto investicije v osnovna sredstva, čeprav nekoliko zmernejša. Ti naj bi se glede na leto prej povečali za 6,4 % na 3,9 % BDP. Posebej izpostavljamo instrumente SID banke za operacijo »finančni instrumenti 2014-2020« (sklad skladov) za EKP sredstva v višini 253 mio EUR, kar skupaj s pričakovanim vzvodom finančnih posrednikov omogoča financiranje končnih prejemnikov v višini 373 mio EUR. Sredstva EU se koristijo v štirih tranšah po 63,25 mio EUR. Finančni instrumenti so usmerjeni v raziskave in razvoj (RRI) v podjetjih, malim in srednjim podjetjem (MSP) pa zlasti preko garancijskih shem in ugodnih posojil omogočajo dostop do finančnih sredstev. Še v letu 2019 se pričakuje črpanje druge tranše sredstev, saj je bil ustrezen delež prve tranše že uspešno plasiran do končnih koristnikov. Razpoložljiva sredstva prve tranše za mikroposojila so bila črpana že v celoti, v večjem delu tudi posojila za raziskave in razvoj, sredstva za urbani razvoj so za zahodno kohezijsko regijo porabljena, kar nekaj projektov, ki bodo sofinancirani s sredstvi za energetske prenove javnih zgradb je v sklepni fazi priprave. Razpis za lastniško in kvazi-lastniško financiranje bo objavljen že v letu 2019. Sklenjenih finančnih sporazumov s finančnimi posredniki je bilo do vključno 31.8.2019 za 150,85 mio EUR, sklenjenih poslov (pogodb) s končnimi prejemniki iz prejete prve tranše pa je bilo do vključno 31.8.2019 za 69,4 mio EUR z vzvodom, od tega predstavljajo 43,38 mio sredstva evropske kohezijske politike. Ob navedeni porabi prve tranše je bil dosežen finančni multiplikator javnih sredstev v višini 1,6, kar pomeni, da so finančni posredniki k sredstvom EKP dodali še 60 % zneska lastnih sredstev. V letu 2020 bodo uvedeni trije novi instrumenti, to so portfeljske garancije za RRI za MSP, portfeljske garancije za RRI za velika podjetja ter portfeljske garancije za MSP in z njimi povezani izbori sodelujočih finančnih posrednikov.

V drugih posojilnih skladih SID banke (v skupnem obsegu 650 mio EUR) so oblikovani programi financiranja na tržnih vrzelih, pri tem pa sredstva MGRT nosijo prednostno udeležbo pri prevzemanju tveganj, kar omogoča visok vzvod javnih sredstev in ugodne pogoje financiranja končnih koristnikov. Do avgusta 2019 je danih 1.347 kreditov v skupnem znesku 619,5 mio EUR, tako da so sredstva v skladih večinoma že enkrat porabljena in se oblikujejo novi programi za drugo porabo. Iz posojilnih skladov se

financirajo RRI projekti, naložbe v opredmetena in neopredmetena osnovna sredstva, tekoče poslovanje MSP, naložbe v turizmu, naložbe v lesno-predelovalni industriji. Plasirana sredstva po ocenah makroekonomskih multiplikativnih učinkov pomenijo za blizu 600 mio EUR spodbujenega BDP, oziroma okoli 250 mio EUR dodatnih proračunskih prihodkov iz naslova dodatno spodbujene gospodarske aktivnosti. Učinkovitost ukrepa se kaže tudi v primerjalni analizi med podjetji, ki so pridobila financiranje, in ostalimi podobnimi podjetji, glede na njihovo rast kapitala, prihodkov od prodaje, zaposlenosti in investicij. Rezultati kažejo, da so podjetja, financirana s posojilnimi skladi v razpoložljivem časovnem horizontu, v povprečju hitreje povečevala vse proučevane dejavnike. Za podjetja iz vseh posojilnih skladov je zlasti v prvem letu opazen močan investicijski učinek. Uspešno poslovanje skladov finančnega inženiringa izkazuje zelo pozitivne izkušnje, tako pri proti-kriznem delovanju kot pri spodbujanju trajnostnega razvoja RS. Finančni inštrumenti, ki so v osnovi oblikovani na osnovi povračila sredstev, imajo po svoji naravi bistveno nižjo intenziteto rabe javnih sredstev in višje multiplikativne učinke učinke kot nepovratne pomoči oziroma subvencije. Zagotavljajo tudi stabilnost in predvidljivost ustrezno usmerjene ponudbe financiranja javno-spodbujevalnega sistema.

Uveljavljanje enkratnih izdatkov

V letu 2019 so ocenjeni enkratni izdatki v višini 23,5 mio EUR iz naslova odprtih sodnih, izvensodnih, arbitražnih in drugih postopkov, iz katerih izhajajo večja proračunska in druga tveganja. V letu 2020 so enkratni izdatki ocenjeni v višini 51 mio EUR, kjer so poleg zgornjih namenov dodane tudi odškodnine zaradi nezmožnosti uporabe kmetijskih zemljišč in gozdov, vrnjenih v postopku denacionalizacije in investicijski spor.

Tabele Osnutka proračunskega načrta 2020

Tab 0.a. Osnovne predpostavke mednarodnega okolja	2018	2019	2020
Kratkoročna obrestna mera (letno povprečje) ¹	-0,3	-0,4	-0,6
Dolgoročna obrestna mera (letno povprečje) ²	1,1	0,4	0,1
Razmerje USD/€ (letno povprečje) ³	1,181	1,123	1,115
Nominalni efektivni tečaj	0,7	-0,2	0,3
Svetovna rast BDP (brez EU)	-	-	-
Rast BDP v EU	1,9	1,2	1,2
Rast (relevantnih) izvoznih trgov ⁴	3,6	3,0	3,2
Svetovne količine uvoza razen EU	-	-	-
Cena nafte (Brent, USD/sodček)	71,0	62,9	57,4

Opombe: ¹ Predpostavke ECB, ² donosnost do dospelja 10-letne državne obveznice, podatek za leto 2019 je povprečje jan-avg 2019 (vir: Bloomberg.com), ³ tehnična predpostavka na podlagi povprečnih vrednosti med 1. in 20. avgustom 2019; ⁴ realni uvoz blaga in storitev trgovinskih partneric tehtan s slovenskimi deleži izvoza v te države. Vir: EIA, ECB, IMF, CME, UMAR - Jesenska napoved 2019.

Tab. 0.b. Glavne predpostavke	2018 (Raven)	2019 (Raven)	2020 (Raven)
1. Zunanje okolje			
a. Cene blaga ¹ (ICŽP)	3,9	-2,0	2,1
b. Razponi nemških obveznic	0,62	0,67	
2. Fiskalna politika			
a. Neto posojanje / neto izposojanje S.13 (mio EUR)	353,5	390,8	446,0
b. Bruto dolg države (mio EUR)	32.223	31.962	31.624
3. Monetarna politika / Finančni sektor / Predpostavke v zvezi z obrestnimi merami:			
a. Obrestne mere			
i. Euribor ²	-0,3	-0,3 (jan-avg)	
ii. obrestna mera depozitov ³	0,16	0,17 (jan-jul)	
iii. obrestna mera za posojila ⁴	2,06	1,58 (jan-jul)	
iv. donosnost do dospelja 10-letnih državnih obveznic	1,09	0,56 (jan-avg)	
b. Razvoj depozitov ⁵	5,7	6,9 (Jul yoy)	
c. Razvoj posojil ⁵	0,7	2,9 (Jul yoy)	
d. Gibanja nedonosnih posojil	2,3	1,5 (jul)	
Demografski trendi			
a. Razvoj delovno sposobnega prebivalstva ⁶	1.261,9	1.259,9	1.254,9
b. Razmerje odvisnosti ⁷	31,8	32,8	33,8
Strukturne politike			

Opombe: ¹ Cene blaga: neenergetsko blago v USD, sprememba v %; ² 3-mesečni EURIBOR, podatek za leto 2019 je povprečje jan-avg 2019; ³ depoziti z ročnostjo do 1. leta, ⁴ posojila podjetjem nad 1 mio EUR, ⁵ domači nebančni sektorji, medletne stopnje rasti, ⁶ 20-64 let, 1. januar leta; ⁷ $65+/20-64*100$, letno povprečje.

Vir: SURS, UMAR in MF.

Tab 1.a. Gospodarska rast in z njo povezani indikatorji	ESA koda	2018 (raven v mio EUR)	2018 (stopnja spremembe)	2019 (stopnja spremembe)	2020 (stopnja spremembe)
1. Realni BDP	B1*g		4,1	2,8	3,0
od tega:					
~ se pripišejo k ocenjenemu vplivu skupnih proračunskih ukrepov za gospodarsko rast					
2. Potencialni BDP			2,6	2,7	2,7
prispevki:					
- delo			0,7	0,8	0,7
- kapital			0,4	0,5	0,7
- skupna faktorska produktivnost			1,5	1,4	1,4
3. Nominalni BDP	B1*g	45.755	6,4	5,4	5,5
Komponente realnega BDP:					
4. Zasebna potrošnja	P.3	23.922	3,4	3,4	2,7
5. Končna potrošnja države	P.3	8.394	3,2	2,2	1,7
6. Bruto investicije v osnovna sredstva	P.51	8.799	9,4	6,8	6,8
7. Spremembe zalog in vrednostni predmeti (v % BDP)	P.52 + P.53	851	1,9	1,6	1,6
8. Izvoz proizvodov in storitev	P.6	39.065	6,6	7,8	5,0
9. Uvoz proizvodov in storitev	P.7	35.276	7,7	9,2	5,8
Prispevki k realni rasti BDP (v o.t.):					
10. Domača potrošnja		41.966	4,3	3,3	3,2
11. v tem: spremembe zalog in vrednostni predmeti	P.52 + P.53	851	0,2	-0,2	0,0
12. Saldo izvoza in uvoza proizvodov in storitev	B.11	3.789	-0,2	-0,5	-0,2

Vir: SURS, UMAR - Jesenska napoved 2019 in Ministrstvo za finance.

Tab. 1.b. Cenovna gibanja (sprememba v %)	ESA koda	2018 (Raven)	2018 (stopnja spremembe)	2019 (stopnja spremembe)	2020 (stopnja spremembe)
1. Deflator BDP			2,2	2,5	2,5
2. Deflator zasebne potrošnje			2,2	2,3	2,2
3. ICŽP (povprečje leta) – indeks cen življenjskih potrebščin ¹			1,7	1,8	2,0
4. Deflator državne potrošnje			2,7	4,1	3,9
5. Deflator investicij v osnovna sredstva			2,1	2,4	2,5
6. Deflator izvoznih cen (blaga in storitev)			2,5	0,9	1,0
7. Deflator uvoznih cen (blaga in storitev)			2,6	0,9	1,0

Opomba: ¹ nacionalni indeks

Vir: SURS, UMAR - Jesenska napoved 2019.

Tab. 1.c. Gibanja na trgu dela	ESA koda	2018 (raven)	2018 (stopnja spremembe)	2019 (stopnja spremembe)	2020 (stopnja spremembe)
1. Zaposlenost ¹ (osebe, 1000)		1.020,7	3,2	2,5	1,4
2. Zaposlenost (opravljene delovne ure, 1000)		1.631.829	1,7	2,9	3,6
3. St. brezposelnosti po anketi o del. sili (v %)		52,8	5,1	4,3	4,0
4. Produktivnost dela, nominalno ² , (osebe, 1000)		44,8	3,2	2,9	4,1
5. Produktivnost dela, nominalno (opravljene delovne ure)		28,0	4,6	2,5	1,9
6. Sredstva za zaposlene ³ (v mio EUR)	D.1	22.813,4	7,4	7,8	6,8
7. Sredstva za zaposlene na zaposlenega ^{3,4}		27.617,1	3,9	4,9	5,1

Opombe: ¹ Zaposleno prebivalstvo po nacionalnih računih (domači koncept), ² BDP na zaposlenega, v tekočih cenah, ³ Nominalne rasti, ⁴ Upoštevani so zaposleni za polni delovni čas (full timer).
Vir: SURS, UMAR - Jesenska napoved 2019.

Tab. 1.d. Saldi po posameznih sektorjih	ESA koda	2018 (% BDP)	2019 (% BDP)	2020 (% BDP)
1. Neto posojanje / neto izposojanje glede na preostali svet	B.9	5,3		
od tega:				
- Saldo blaga in storitev		8,3	7,5	7,0
- Saldo primarnih dohodkov in tekočih transferjev		-2,7	-2,7	-2,3
- Saldo transferjev kapitala		-0,4		
2. Neto posojanje/neto izposojanje zasebnega sektorja	B.9			
3. Neto posojanje/neto izposojanje sektorja država	EDP B.9	0,8	0,8	0,9
4. Statistična razlika				

Vir: SURS, UMAR in Ministrstvo za finance.

Tab. 2.a. Konsolidirana bilanca sektorja države	ESA koda	2019 (% BDP)	2020 (% BDP)
Primanjkljaj/presežek države po podsektorjih (B.9)			
1. Enote širše ravni države	S.13	0,8	0,9
2. Enote centralne ravni države	S.1311	0,6	0,8
3. Enote regionalne ravni države	S.1312	-	-
4. Enote lokalne ravni države	S.1313	0,1	0,1
5. Skladi socialnega zavarovanja	S.1314	0,1	0,0
6. Izdatki za obresti	EDP D.41	1,6	1,5
7. Primarni presežek/primanjkljaj		2,4	2,4
8. Enkratni in drugi začasni ukrepi		-0,05	-0,1
8.a Enkratni ukrepi na strani prihodkov: sektor država		0	0

8.b Enkratni ukrepi na strani odhodkov: sektor država	-0,05	-0,1
9. Realna rast BDP (v %) (=1 v Tab. 1a)	2,8	3,0
10. Potencialna rast BDP (v %) (=2 v Tab. 1a)	2,7	2,7
Prispevki:		
- <i>Dela</i>	0,8	0,7
- <i>Kapitala</i>	0,5	0,7
- <i>Skupna faktorska produktivnost</i>	1,4	1,4
11. Proizvodna vrzel (v % potencialnega BDP)	1,6	1,8
12. Ciklični proračunski del (v % potencialnega BDP)	0,76	0,84
13. Ciklično prilagojen saldo (1-12) (% potencialnega BDP)	0,05	0,03
14. Ciklično prilagojen primarni saldo (13+6) (% potencialnega BDP)		
15. Strukturni saldo (13-8) (v % potencialnega BDP)	0,10	0,13

Vir: Ministrstvo za finance.

Tab. 2.b. Dolg sektorja država	ESA koda	2019 (% BDP)	2020 (% BDP)
1. Raven bruto javnega dolga		66,3	62,1
2. Spremembe bruto dolga		-4,1	-4,2
Prispevki k spremembi bruto dolga:			
3. Primarni saldo		2,4	2,4
4. Izdatki za obresti	EDP D.41	1,6	1,5
5. Prilagoditve (SFA)		0,3	0,2
od tega:			
- obračunski popravki			
- neto povečanje finančnih sredstev			
od tega:			
- prilivi iz privatizacije		-1,5	-
- vplivi vrednotenja in drugo			
p.m.: Implicitna obrestna mera		2,4	2,4
Druge relevantne spremenljivke:			
6. Stanje likvidnih denarnih sredstev		6,1	7,0
7. Neto dolg (7=1-6)		60,2	55,1
8. Odplačilo dolga (glavnice obveznic) po stanju na dan preteklega leta		4,8	3,2
9. Delež dolga v tuji valuti – po valutni zamenjavi (%)		0,1	0,1
10. Povprečni tehtani čas do dospelja (v letih)		9,0	9,0

Vir: Ministrstvo za finance.

Tab. 2.c. Stanje poroštev	2019 (% BDP)	2020 (% BDP)
Državna poroštva	10,8	9,4
od katerih: povezanih s finančnim sektorjem ¹	1,4	1,3

Opomba: ¹ Skladno s klasifikacijo SKIS so vključene pravne osebe s SKIS oznako S.12

Vir: Ministrstvo za finance.

Tab. 3. Napovedi na predpostavki nespremenjene politike	ESA koda	2019 (% BDP)	2020 (% BDP)
Sektor država (S13)			
1. Skupaj prihodki ob nespremenjeni politiki	TR	44,50	43,86
<i>od tega:</i>			
1.1 Davki na proizvodnjo in uvoz	D.2	13,92	13,65
1.2 Tekoči davki na dohodke in premoženje itn.	D.5	7,97	8,00
1.3 Davki na kapital	D.91	0,02	0,02
1.4 Prispevki za socialno varnost	D.61	16,01	16,05
1.5 Prihodki od lastnine	D.4	0,83	0,70
1.6 Drugi prihodki		5,75	5,44
p.m.: Davčno breme (D.2+D.5+D.61+D.91-D.995)		37,91	37,72
Skupaj odhodki ob nespremenjeni politiki	TE	43,69	43,35
<i>od tega:</i>			
2.1 Sredstva za zaposlene	D.1	11,34	11,43
2.2 Vmesna potrošnja	P.2	6,08	5,97
2.3 Socialna nadomestila	D.62,D.63	17,59	17,48
od tega: socialni transferji brezposelnim		0,33	0,27
2.4 Izdatki za obresti	EDP D.41	1,63	1,49
2.5 Subvencije	D.3	0,74	0,75
2.6 Bruto investicije v osnovna sredstva	P.51	3,82	3,98
2.7 Kapitalski transferji, odhodki	D.9	0,51	0,47
2.8 Drugi odhodki		1,98	1,80

Vir: Ministrstvo za finance.

Tab. 4.a. Napovedi prihodkov in izdatkov sektorja država (po glavnih agregatih)	ESA koda	2019 (% BDP)	2020 (% BDP)
Sektor država (S13)			
1. Cilj za skupne prihodke	TR	44,50	43,86
<i>od tega:</i>			
1.1 Davki na proizvodnjo in uvoz	D.2	13,92	13,65
1.2 Tekoči davki na dohodke in premoženje	D.5	7,97	8,00
1.3 Davki na kapital	D.91	0,02	0,02
1.4 Prispevki za socialno varnost	D.61	16,01	16,05
1.5 Prihodki od lastnine	D.4	0,83	0,70
1.6 Drugi prihodki		5,75	5,44
p.m.: Davčno breme (D.2+D.5+D.61+D.91-D.995)		37,91	37,72
2. Cilj za skupne odhodke	TE	43,69	42,99
<i>od tega:</i>			
2.1 Sredstva za zaposlene	D.1	11,34	11,30
2.2 Vmesna potrošnja	P.2	6,08	5,97
2.3 Socialna nadomestila	D.62, D.63	17,59	17,36
od tega: socialni transferji brezposelnim		0,33	0,27

2.4 Izdatki za obresti (=9 v Tab. 2.a)	EDP D.41	1,63	1,49
2.5 Subvencije	D.3	0,74	0,75
2.6 Bruto investicije v osnovna sredstva	P.51	3,82	3,85
2.7 Kapitalski transferji, odhodki	D.9	0,51	0,47
2.8 Drugi odhodki		1,98	1,80

Vir: Ministrstvo za finance.

Tab. 4.b. Merilo rasti odhodkov	2018 (raven v mio EUR)	2018 (% BDP)	2019 (% BDP)	2020 (% BDP)
1. Odhodki za programe EU, ki so popolnoma usklajeni s prihodki sredstev EU	610,5	1,33	1,70	2,10
1a. Od tega investicije v celoti vezane na prihodke iz EU proračuna	129	0,28	0,46	0,63
2. Ciklični odhodki za nadomestila za brezposelnost	8	0,02	0,00	0,04
3. Učinki diskrecijskih ukrepov v zvezi s prihodki				
4. Povečanje prihodkov, ki jih ureja zakon				

Vir: Ministrstvo za finance.

Tab. 4.c. Državni izdatki po funkcijah

Tab. 4.c.i. Izdatki sektorja država po funkciji (izobraževanje, zdravstvo in zaposlovanje)	2019 (% BDP)	2019 (v % državnih odhodkov)	2020 (% BDP)	2020 (v % državnih odhodkov)
Izobraževanje	5,4	12,5	5,3	12,4
Zdravstveno varstvo	6,4	14,7	6,5	15,1
Zaposlovanje	0,4	1,0	0,4	0,9

Vir: Ministrstvo za finance.

Tab. 4.c.ii. Izdatki sektorja država po funkciji	COFOG koda	2019 (% BDP)	2020 (% BDP)
1. Javna uprava	1	5,7	5,5
2. Obramba	2	1,1	1,1
3. Javni red in varnost	3	1,7	1,7
4. Ekonomske dejavnosti	4	4,9	4,8
5. Varstvo okolja	5	0,5	0,5
6. Stanovanjske dejavnosti in urejanje okolja	6	0,6	0,5
7. Zdravstvo	7	6,4	6,5
8. Rekreacija, kultura in religija	8	1,4	1,4
9. Izobraževanje	9	5,4	5,3
10. Socialna zaščita	10	16,0	15,7
11. Skupaj izdatki države (=2 v Tab. 4a)	TE	43,69	42,99

Vir: Ministrstvo za finance.

Tab. 5. Diskrecijski ukrepi (agregirano)	ESA koda	2018 (% BDP)	2019 (% BDP)	2020 (% BDP)	2021 (% BDP)	2022 (% BDP)	2023 (% BDP)	2024 (% BDP)

Prihodki			
Davki na proizvodnjo in uvoz	D.2		
Tekoči davki na dohodke in premoženje	D.5		
Davki na kapital	D.91		
Prispevki za socialno varnost	D.61		
Prihodki od lastnine	D.4		
Drugi prihodki	P.11+P.12+P.131+D.39+D.7+D.9 (other than D.91)		
Izdatki			
Sredstva za zaposlene	D.1	-0,1	-0,1
Vmesna potrošnja	P.2		
Skupaj socialna nadomestila	D.62+D.63+D.621+D.624+D.631	-0,1	-0,1
Izdatki za obresti	EDP D.41		
Subvencije	D.3		
Bruto investicije v osnovna sredstva	P.51	-0,1	-0,1
Kapitalski transferji, odhodki	D.9		
Drugi odhodki	D.29+D.4+D.5+D.7+P.52+P.53+K.2+D.8		

Vir: Ministrstvo za finance.

Tab. 7. Primerjava s predhodnimi napovedmi PS	ESA koda	2018 (% BDP)	2019 (% BDP)	2020 (% BDP)
<i>Ciljni saldo sektorja države (S. 13)</i>				
Program stabilnosti	EDP B.9	0,73	0,95	0,95
Osnutek proračunskega načrta	EDP B.9	0,77	0,81	0,88
Razlika		-0,04	0,14	0,07
<i>Napovedi salda sektorja države (S. 13) ob nespremenjeni politiki</i>				
Program stabilnosti	EDP B.9	0,73	0,95	0,70
Osnutek proračunskega načrta	EDP B.9	0,77	0,81	0,51
Razlika		-0,04	0,14	0,19

Vir: SURS, Ministrstvo za finance.

Tabela pregled specifičnih priporočil EU

CSR	2019 priporočila EU	Stanje RS – oktober 2019
1	<p>V letu 2020 doseže srednjeročni proračunski cilj.</p> <p>Sprejme in izvede reforme zdravstva in dolgotrajne oskrbe, ki zagotavljajo kakovost, dostopnost in dolgoročno javnofinančno vzdržnost.</p>	<p>Slovenija zasleduje cilje nacionalnega fiskalnega pravila ter cilja nominalnega presečka in zniževanje dolga.</p> <p>V novem Zakonu o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju, katerega obravnava na Vladi RS je v skladu s sprejetim Programom dela Ministrstva za zdravje, predvideva sredi leta 2020 (njegov sprejem v Državnem zboru pa v jesenskih mesecih 2020), se pri oblikovanju rešitev sledi ciljem: doseganja večje univerzalnosti zdravstvenega zavarovanja, večje solidarnosti pri financiranju zdravstvenega varstva, boljše dostopnosti do zdravstvenih storitev in večje kakovosti in učinkovitosti ob hkratni dolgoročni vsebinski in finančni vzdržnosti.</p> <p>V skladu z časovnico v Programu dela Ministrstva za zdravje je obstoječi predlog ZZVZZ-1 trenutno v fazi dopolnjevanja na Ministrstvu za zdravje.</p> <p>Pričakovani rezultati: zagotovitev finančne vzdržnosti sistema zdravstvenega varstva, enakomerna dostopnost do zdravstvenih storitev, vpeljava proticikličnih elementov v segment financiranja zdravstvenega varstva.</p> <p>Skladno s časovnico v Programu dela Ministrstva za zdravje bo predlog Zakona o dolgotrajni oskrbi, posredovan v javno razpravo konec leta 2019 in bo lahko sprejet v letu 2020. Ključni cilji, ki jih pri načrtovanju novega sistema dolgotrajne oskrbe zasledujemo: splošna dostopnost do kakovostnih storitev dolgotrajne oskrbe; primerljivost pravic za primerljive potrebe; vzdržno financiranje dolgotrajne oskrbe z ustrežno kombinacijo javnih in zasebnih virov; celostna obravnava oseb vključenih v dolgotrajno oskrbo; oskrba na domu ali v skupnosti, ustrezni delovni pogojev izvajalcev formalne oskrbe ter podporo izvajalcem neformalne oskrbe.</p>
	<p>Zagotovi dolgoročno vzdržnost in ustreznost pokojninskega sistema, vključno s prilagoditvijo zakonsko določene upokojitvene starosti in omejevanjem predčasnega upokojevanja.</p>	<p>Vlada je na svoji seji 3.10.2019 sprejela spremembe zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, ki zasleduje dva osnovna cilja, in sicer podaljševanje delovne aktivnosti in zagotavljanje primernega dohodka za varno starost ter posledično izboljšanje socialnega položaja vseh upravičencev do pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Posebna pozornost je posvečena zvišanju socialne varnosti najranljivejših skupin v okviru pokojninskega sistema.</p> <p>Poglavitne spremembe zakonodaje v okviru obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja zajemajo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zvišanje odmernega odstotka za dopoljenih 40 let pokojninske dobe za nove upokojence na 63,5% tako za moške kot za ženske in s tem izboljšanje socialne varnosti prejemnikov najnižje starostne, invalidske in družinske pokojnine ter nadomestil iz invalidskega zavarovanja, (vključno z dodatnim odmernim odstotkom v višini 1,36% za obdobja skrbi za otroke); - spodbude za daljše ostajanje na trgu dela, posamezniki, ki bodo ostali na trgu dela po izpolnjevanju pogojev, bodo v prvih treh letih namesto dosedanjih 20% prejeli 40% pokojnine poleg celotne plače.

	<p>Predlagana novela predstavlja prvo fazo pokojninskih sprememb, ki je osredotočena na enega izmed ključnih izzivov vzdržnosti pokojninskega sistema na dolgi rok, in sicer delovno aktivnost v starostni skupini nad 55 let, ki je v Sloveniji trenutno izrazito nizka. S postopnim dvigom odmernih odstotkov (šest letno prehodno obdobje), nadgradnjo dvojnega statusa ter podaljšanjem obdobja za pridobitev dodatnih odmernih odstotkov s 3 na 6 mesecev, se bo znatno spodbudilo podaljšanje delovne aktivnosti v starostni skupini med 55 in 64 let, kar bo pomenilo določeno zmanjšanje pritiskov na javnofinančne izdatke za pokojnine.</p> <p>Tekom pogajanj s socialnimi partnerji je bilo dogovorjeno, da se takoj po sprejemu novele prične z obravnavo vprašanj in ukrepov za celovito reformo pokojninskega sistema, ki bo zagotavljala tudi blažnje dolgoročnega pritiska na pokojninsko blagajno (npr. spremembe upokojitvenih pogojev, indeksacije pokojnin, podaljševanje obdobja za izračun pokojninske osnove).</p>
<p>Poveča zaposljivost nizko usposobljenih in starejših delavcev z izboljšanjem ustreznosti izobraževanja in usposabljanja za potrebe trga dela ter z ukrepi vseživljenjskega učenja in aktivacijskimi ukrepi, vključno z izboljšanjem digitalne pismenosti.</p>	<p>V različne ukrepe aktivne politike zaposlovanja je bilo v osmih mesecih leta 2019 izmed vseh vključenih skoraj 31 % brezposelnih, starejših od 50 let in skoraj 28 % brezposelnih z nižjo izobrazbo.</p> <p>V ukrepe usposabljanja in izobraževanja je bilo v osmih mesecih 1. 2019 vključenih 43,1 % vseh vključenih v aktivno politiko zaposlovanja, kar predstavlja največji delež vključenih v primerjavi z ostalimi ukrepi.</p> <p>Poleg ukrepov aktivne politike zaposlovanja država izvaja tudi druge ukrepe na trgu dela, ki zagotavljajo vseživljenjsko učenje ter dodatno izobraževanje in usposabljanje za potrebne trga dela.</p> <p>V letošnjem letu je bil vzpostavljen tudi projekt spodbujanja vključevanja oseb, ki so pred izgubo zaposlitve oziroma oseb, katerih zaposlitev je ogrožena, v ukrepe na trgu dela (SPIN). Primarno se osebam zagotavljata dve podporni aktivnosti, in sicer razvoj kariere in razvoj kompetenc, v skladu s potrebami trga dela. Cilj je vsaj 800 osebam izmed 3200 vključenih (v obeh regijah) omogočiti ohranitev delovnih mest oz. lažji prehod v novo zaposlitev.</p> <p>Kompetenčni centri za razvoj kadrov so namenjeni usposabljanju zaposlenih, spodbujanju razvojnih sprememb v podjetjih ter krepitvijo povezovanja podjetij, da se s tem izboljša konkurenčnost slovenskega gospodarstva preko razvijanja ključnih kompetenc za posamezno panogo in izboljšanju zaposlenih na trgu dela. Cilj je 17.000 vključitev zaposlenih v izobraževanja in usposabljanja.</p> <p>Celovita podpora podjetjem za aktivno staranje delovne sile (asi) je projekt, ki odgovarja na izzive družbe s starajočo se delovno silo, na ozaveščanje delodajalcev in delavcev glede negativnih demografskih trendov, odpravo stereotipov glede starejših zaposlenih, predvsem pa na podporo delodajalcem za učinkovito upravljanje starejše delovne sile ter okrepitev kompetenc in motivacije starejših zaposlenih za podaljševanje njihove delovne aktivnosti. Eden izmed ciljev programa je tudi</p>

		<p>podaljševanje delovne aktivnosti. Do 30. junija 2019 se je v projekt vključilo 410 podjetij, 7.746 zaposlenih in je bilo izdelanih 332 strategij za učinkovito upravljanje starejših zaposlenih</p> <p>Z deficitarnimi štipendijami se spodbuja vpis mladih v izobraževalne programe, ki so prepoznani kot deficitarni poklici, da se zagotovi ustrezno število mladih z znanji, potrebnimi za obstoj in razvoj posameznih gospodarskih panog. Do 30. 6. 2019 so se v okviru operacije izvajali 3 javni razpisi, vključenih je bilo skupaj 2.573 štipendistov.</p> <p>Sofinanciranje kadrovske štipendije z namenom usklajevanja ponudbe in povpraševanja po kadrih v posamezni statistični regiji v smislu usklajenosti znanja mladih s potrebami na trgu dela, dviga ravni izobrazbene strukture, povezovanja izobraževanja z gospodarstvom in širšim družbenim okoljem, pridobivanja praktičnih izkušenj (znanj, kompetenc in spretnosti) že med izobraževanjem itd. Do 30. 6. 2019 so se v okviru operacije izvajali 3 javni razpisi, vključenih je bilo skupaj 1.379 štipendistov od tega 419 štipendistov samo v letu 2019.</p> <p>Digitalna pismenost: Predlogi izobraževalnih in podpornih aktivnosti za povečevanje uporabe internetnih storitev, katere meri Indeks digitalnega gospodarstva in družbe (DESI), v starostni skupini 65+ in predlogi aktivnosti za podporno okolje / pomoč uporabnikom, ki bodo povečale e-vključenost starostne skupine 65+ in imele posredne učinke na kazalnike DESI.</p> <p>OECD bo za Slovenijo pripravil pregled digitalne uprave (Digital Government Review), s poudarkom na upravljanju, digitalnih veščinah, sodelovanju uporabnikov in upravljanju podatkov.</p>
2	<p>Podpira razvoj trgov lastniških vrednostnih papirjev.</p>	<p>V Sloveniji spodbujamo tako trg dolžniških kot tudi lastniških finančnih instrumentov. V letu 2018 in 2019 smo iz sredstev evropske kohezijske politike oblikovali sklad skladov v višini 253 mio EUR. Izvajanje poteka prek finančnih posrednikov, ki jih je SID banka (kot izvajalec sklada skladov) izbrala skladno z zakonom o javnem naročanju. V letu 2019 je potekalo izvajanje dolžniških finančnih instrumentov (mikrokrediti prek Slovenskega podjetniškega sklada in Primorske hranilnice, RRI posojila prek Gorenjske banke in SID banke). V letu 2019 je potekal tudi razvoj lastniški finančnih instrumentov za podjetja v začetnih fazah razvoja (semenski kapital, so-investiranje s poslovnimi angeli), ki jih izvaja Slovenski podjetniški sklad.</p> <p>Poleg naštetih ukrepov izvajalskih institucij je predvideno nadaljnje zagotavljanje sredstev za spodbujanje RRI preko Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo (MGRT) in javne agencije SPIRIT. Usmeritve MGRT v letu 2019 so usmerjene tudi v spodbujanje digitalizacije s celovitim paketom ukrepov (spodbujanje eposlovanja, digitalne transformacije MSP, enostavnih spodbud manjših vrednosti (vavčerjev) za digitalni marketing, digitalno strategijo, digitalne kompetence in kibernetiko varnost, vzpostavitev in delovanje Digitalnega inovacijskega stičišča Slovenije (one stop shop). Pomemben poudarek daje MGRT tudi prehodu startup v scaleup podjetja, kjer razvija ukrep usposabljanja podjetij v tujini, kar bo omogočilo hitrejši prodor na globalne trge in povečanje dodane</p>

	<p>vrednosti na zaposlenega. Ključni cilj MGRT je dvig produktivnosti (ukrepi povezani s tem) in prehod v krožno gospodarstvo (in ukrepi povezani s tem).</p>
<p>Izboljša poslovno okolje z zmanjšanjem regulativnih omejitev in upravnega bremena.</p>	<p>IMD je letos za Slovenijo opredelil napredek na poslovnem področju, in sicer na področju zakonodaje za zaposlovanje tujcev (pridobili 16 mest), zmanjšanja števila postopkov za ustanovitev podjetja (pridobili 6 mest), kakor tudi, da je Slovenija v zadnjih letih naredila pomembne premike na posameznih področjih delovanja države, kot so med drugim odprava administrativnih ovir.</p> <p>Od leta 2016 naprej uresničujemo postavljen cilj nadaljnjega znižanja zakonodajnih bremen za vsaj 18 mio € na letni ravni. Evalvacije, ki so zaključene, kažejo, da smo zastavljen cilj za posamezna leta dosegli oziroma presegli.</p> <p>Prav tako se permanentno izvaja uvrščanje ukrepov v Enotno zbirko ukrepov, ki naslavlja izboljšanje poslovnega in zakonodajnega okolja.</p> <p>Portal SPOT (Slovenska poslovna točka): Statistični podatki kažejo, da se je v obdobju od leta 2005 do 2015 preko sistema SPOT opravilo 1 mio e-postopkov na letni ravni. Z uvedbo novih e-storitev za podjetja se je nato samo v letu 2016 opravilo 1 mio e-storitev, kar predstavlja izjemen preskok. V letu 2019 smo že na nivoju 2 mio e-storitev na letni ravni, s čimer ocenjujemo, da se poslovanje podjetjem zelo poenostavlja, je hitrejše in jim jemlje bistveno manj časa za poslovanje z državo.</p> <p>Letos julija je sprejet Akcijski načrt za izboljšanje procesov priprave na podlagi podanih priporočil OECD, ki je izvedel pregled regulatornih politik v Sloveniji v letih 2017 in 2018, kakor tudi samostojne ugotovitve organov v Sloveniji po odpravi vrzeli pri pripravi predpisov. Sprejeti ukrepi se nanašajo na izboljšanje kakovosti predpisov, s čimer naslavljamo prepogostega sprejemanja oziroma spreminjanja predpisov.</p>
<p>Izboljša konkurenco, profesionalizacijo in neodvisen nadzor na področju javnih naročil.</p>	<p>Izboljšanje konkurence: S ciljem večje konkurenčnosti in razvoja sistema se je skupaj z Evropsko Komisijo in OECD pričelo tudi s projektom systemskega razmišljanja, v katerem se bo sistem JN v RS pregledal z različnih vidikov, tako vedenjskih, kulturnih, pravnih in makroekonomskih. Z uporabo in ekonometrično analizo podatkov pa bomo poskušali identificirati vrzeli v sistemu.</p> <p>Profesionalizacija: Akcijski načrt za izboljšanje profesionalizacije v RS vsebuje 27 sistemskih ukrepov, pri čemer je večina le-teh že v izvajanju, vsi pa bodo izvedeni najkasneje do konca leta 2020. Pri tem sta dvig kompetenc javnih uslužbencev ter pomoč naročnikom in ponudnikom za večjo pravno varnost, kakovost in gospodarnost dve izmed ključnih prioritet MJU na področju JN v teh dveh letih. Med ukrepe v izvajanju med drugim sodijo oblikovanje kakovostnih usposabljanj in spodbujanje institucionaliziranega usposabljanja, razvoj Akademije za javno naročanje, izvedba brezplačnih usposabljanj in delavnic, pisno in telefonsko svetovanje, izdelava tematskih smernic, brošur in shem, informatizacija</p>

		<p>celotnega postopka vodenja javnega naročila in drugi podobni ukrepi.</p> <p>Neodvisen nadzor: Vlada je po obširnem usklajevanju dne 5. 9. 2019 sprejela predlog spremembe Zakona o pravnem varstvu v postopkih javnega naročanja (ZPVPJN-B) in ga posredovala v obravnavo DZ. Cilj predloga je zagotovitev učinkovitega pravnega varstva zoper kršitve v postopkih javnega naročanja, zlasti pa zagotoviti povečanje neodvisnosti in strokovnosti DKOM kot organa pravnega varstva v postopkih javnega naročanja in povečanje učinkovitosti pravnega varstva večjih projektov. Cilj predlaganega zakona je tudi ureditev sodnega varstva zoper odločitve DKOM. Z vsemi predlaganimi rešitvami bodo postopki javnega naročanja učinkovitejši, delo zlasti na večjih infrastrukturnih projektih pa se bo z vidika pravnega varstva bolj optimiziralo.</p>
	Izvede privatizacije v skladu z obstoječimi načrti.	<p>Izvajanje posameznih ciljev vladne strategije upravljanja kapitalskih naložb države je opredeljeno v letnem načrtu upravljanja, ki ga SDH predloži vladi v odobritev do konca novembra. Slovenski državni holding (SDH) je uspešno zaključil postopek privatizacije Nove Ljubljanske banke (NLB). Novembra 2018 je bila s kotacijo NLB na Ljubljanski borzi in na Londonski borzi po metodi IPO zaključena prva faza prodaje, v kateri je bilo prodanih 59,1% delnic. Za opcijo presežne dodelitve, ki se uporablja za stabilizacijo cene v roku 30 dni, je bilo prodanih še 5,9% delnic NLB. Junija 2019 se je uspešno zaključila tudi prodaja celotnega preostalega 10 % lastniškega deleža Republike Slovenije v NLB minus ena delnica, po metodi Pospešenega postopka zbiranja ponudb dobro poučenih vlagateljev (Accelerated book build oziroma ABB). Republika Slovenija je v postopku prodaje NLB prejela 779 mio EUR. Po zaključku prodajnega postopka ima Republika Slovenija v NLB 25 % lastniški delež plus eno delnico.</p> <p>SDH je junija 2019 v imenu in za račun Republike Slovenije podpisal pogodbo o prodaji in nakupu delnic Abanke, po kateri bo NKBM pridobila 100 % delnic, ki jih ima Republika Slovenija v Abanki. NKBM je bila v celoti privatizirana leta 2016 in je v lasti investicijskih skladov, ki jih upravljata Apollo Global Management (80%) in Evropska banka za obnovo in razvoj (20%). Zaključek transakcije bo realiziran po pridobitvi vseh obveznih soglasij pristojnih organov. Republika Slovenija bo v postopku prodaje Abanke prejela 444 milijonov EUR kupnine.</p> <p>S tem je Republika Slovenija izpolnila zaveze, ki jih je podala Evropski komisiji v zvezi s privatizacijo NLB in Abanke zaradi državne pomoči, ki sta jih banki prejeli v letu 2013. 90% kupnine je namenjenih zmanjševanju dolga sektorja država in 10% za demografski rezervni sklad.</p>
3	Ekonomsko politiko v zvezi z naložbami osredotoči na raziskave in inovacije, nizkoogljični in energijski prehod, trajnostni promet (zlasti železniški) in okoljsko infrastrukturo, pri tem pa upošteva regionalne razlike.	V pripravi načrt naložbenih prioritet.

Tabela pregled ciljev EU 2020

Europe 2020 – nacionalni cilji in trenutno stanje (oktober 2019)	
<p><i>Stopnja zaposlenosti: 75%</i> <i>2018: 75,4%</i></p>	Cilj dosežen.
<p><i>Vlaganje v raziskave in razvoj: 3% of BDP</i> <i>2017: 1,86%</i></p>	<p>Delež javnih in zasebnih naložb v raziskave in razvoj v Sloveniji je na ravni povprečja EU, a od leta 2013, ko je dosegel 2,6 % BDP do leta 2016 zmanjšal na 2,0 % BDP, kar je najmanj v obdobju od leta 2011 do 2016, v letu 2017 pa se je delež domačih izdatkov za RR v % BDP še dodatno zmanjšal, saj je BDP rasel hitreje od vlaganj raziskave in razvoj. Slovenija je v letu 2018 že povečala javna sredstva za 16,99 % v primerjavi z letom 2017, v letu 2019 pa za 24,24%. Ta rast vključuje vsa sredstva, tako integralna, kot tudi sredstva evropske kohezijske politike. V letu 2016 so bili bruto domači izdatki za RR v % BDP prvič v tem obdobju tudi nižji od povprečja Evropske unije, v letu 2017 pa se je razkorak do povprečja EU še povečal. Ključni izziv pa ostaja dolgoročno vzdržna in stabilna rast sredstev, kar je osnova za strateško načrtovanje institucij. Integralna sredstva so se v letu 2018 povečala za 10,9% glede na leto 2017, v letu 2019 pa za 11,4% glede na leto 2018.</p> <p>Za boljšo povezanost izobraževanja, znanosti in gospodarstva/negospodarstva z namenom, da se vzpostavi redni in kontinuiran dialog med ključnimi deležniki s ciljem identifikacije ukrepov, ki bodo izboljšali sodelovanje se sestaja posvetovalno telo. Na prednostnih področjih Slovenije opredeljenih v S4 – Slovenski Strategiji pametne specializacije so bila vzpostavljena Strateška razvojna inovacijska partnerstva (SRIP), ki združujejo relevantne deležnike iz gospodarstva, javne raziskovalne zavode, univerze oziroma fakultete, posamezne šole ter v določenih primerih tudi nevladne organizacije. SRIP so v letu 2017 pripravili akcijske načrte za programe skupnega razvoja, internacionalizacijo in razvoj kadrov, državi pa služijo tudi kot sogovornik za potrebne sistemske ukrepe. Na ta način S4 postaja osrednji vzvod vzpostavitve in krepitve dialoga med ključnimi deležniki znanosti, gospodarstva in izobraževanja, s čimer tudi pomembno vpliva na kompleksno razvojno transformacijo slovenskega gospodarstva.</p> <p>V letu 2018 in 2019 se že izvajajo ali pa so v pripravi nekateri novi ukrepi na področju raziskovalne dejavnosti, s katerimi bo omogočeno povečanje sredstev za delovanje inštitutov in univerz, nakup raziskovalne opreme, podpora raziskovalcem na začetku raziskovalne poti, kot tudi možnost dodatnih komplementarnih instrumentov. Krepijo se raziskovalna področja, saj bo omogočeno dodatno sodelovanje v projektih, ki krepijo evropski raziskovalni prostor, npr. PRIMA, ERA-net in angažma v okviru ESFRI projektov.</p>

<p>Zmanjšanje emisij toplogrednih plinov: +4% (v primerjavi z 2005)</p>	<p>Tretje letno poročilo o izvajanju OP TGP 2020 kaže, da je Slovenija na dobri poti k doseganju nacionalnega cilja na področju zmanjševanja emisij iz ne-ETS sektorjev. Emisije TGP v letu 2016 so bile za 9 % nižje od letnega cilja. Projekcije kažejo, da bo Republika Slovenija dosegla tudi cilje do leta 2020 določene na osnovi Odločbe 406/2009/ES, tj. največ 4-odstotno povečanje emisij TGP glede na leto 2005. Vseeno pa obstaja določena negotovost glede absolutnih količin emisij in doseganja indikativnih sektorskih ciljev določenih v OP TGP 2020.</p>
<p>Cilj obnovljivih virov energije: 25 %</p>	<p>Cilj doseganja 25 % deleža obnovljivih virov energije (OVE) v končni bruto rabi energije do leta 2020 (Direktiva 2009/28/ES) se počasi oddaljuje. Slovenija je v letu 2017 dosegla 21,5 % delež OVE v bruto končni rabi energije. Za izpolnitev zastavljenega cilja bi do leta 2020 bilo potrebno povečati uporabo OVE za več kot 2 TWh oziroma za 3,5 odstotne točke, kar je skoraj trikrat toliko, kot se je povečal delež OVE med letoma 2010 in 2017. Razlog je zlasti zaostajanje pri izvajanju ukrepov na področju prometa in električne energije. Obstaja možnost, da Republika Slovenija postavljenega ciljnega 25 % deleža OVE v skupni rabi bruto končne energije v letu 2020 ne bo dosegla. Predpisan delež OVE v letu 2020 bo mogoče doseči z nakupom statističnega primanjkljaja energije iz OVE v okviru mehanizma sodelovanja (statistični prenosi energije) od držav s presežkom.</p>
<p>Učinkovita raba energije: 82,86 Twh</p>	<p>Glede cilja energetske učinkovitosti Slovenija na ravni rabe primarne energije v letu 2017 zaenkrat še ostaja v okviru indikativnega cilja za leto 2020. V letu 2017 je znašala raba primarne energije 78,9 TWh in se je glede na leto poprej povečala za 1,6 %. Povečanje s takim trendom kot v zadnjem letu bi pomenilo, da ostajamo v okviru ciljne vrednosti 82,9 TWh za leto 2020. Glede na leto poprej je prišlo do povečanja rabe končne energije v sektorju industrije, ki predstavlja 27 % skupne rabe končne energije. Zato bo potrebno v prihodnje bolj razklopiti rast proizvodnje in rabe energije. V sektorju prometa, ki je predstavljal v 2017 že 38 % skupne rabe končne energije, je bilo evidentirano znižanje rabe za 1 %. V sektorju gospodinjstev in javnem sektorju pa bo za doseg končnega cilja potrebno nadaljevati z izvajanjem ukrepov URE in OVE s primarnim obsegom in intenzivnostjo.</p>
<p>Zgodnje opuščanje šolanja : 5% 2018: 4,2%</p>	<p>Cilj dosežen.</p>
<p>Cilj terciarnega izobraževanja: 40% 2017: 42,7%</p>	<p>Cilj dosežen</p>
<p>Cilj znižanja števila prebivalcev pod pragom revščine: - 40.000 oseb 2017:-34.000</p>	<p>Leta 2016 je bilo 16 000 oseb pod pragom revščine manj, leta 2017 je ta številka že 34 000. Sprejetih je bilo več ukrepov, katerih učinki se bodo odrazili v prihodnjih statističnih pregledih. V 2017 so bili odpravljeni praktično vsi varčevalni ukrepi, obenem pa so bili sprejeti novi ukrepi, ki imajo neposreden vpliv na zmanjševanje stopnje revščine in socialne izključenosti, ki se bo predvidoma odrazila v statistikah za leto 2018 (objavljane junija 2019).</p>

V letu 2017 so se spremembami Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev ponovno uvedli 7. in 8. dohodkovni razred pri otroškem dodatku (od 64% do 99% povprečne neto plače na družinskega člana). Predvideva se, da bo do otroškega dodatka upravičenih še približno 50.000 otrok. V 2018 je bil ukinjen varčevalni ukrep vezanosti pravice do pomoči ob rojstvu otroka na cenzus in ponovno uvaja to pravico kot univerzalno kar pomeni, da ne bo več vezana na materialni položaj družine.

Z vidika preprečevanja naraščanja revščine med delovno aktivnimi posamezniki in upoštevanje razmeroma ugodno gospodarsko situacijo ter ukrepe za spodbujanje konkurenčnosti v preteklih letih je 25. decembra 2018 je v veljavo stopila novela Zakona o minimalni plači, s katero se je minimalna plača iz 842,79 evrov (bruto) v letu 2018 povišala na 886,63 evrov (bruto) v letu 2019, oz. za 5,2 %. V letu 2020 sledi nadaljnji dvig za 6,1 % na 940,58 evrov (bruto). V skladu z novo določeno minimalno plačo se je mesečni neto razpoložljivi dohodek samske osebe brez otrok, ki na podlagi pogodbe o zaposlitvi opravlja delo spolnim delovnim časom (667,10 evrov), v letu 2019 dvignil nad prag tveganja revščine, ki je v letu 2018 znašal 662 evrov.

Konec leta 2018 je bila sprejeta novela Zakona o socialno varstvenih prejemkih, ki je v letu 2019 osnovni znesek minimalnega dohodka ohranila v višini 392,75 evra. Osnovni znesek minimalnega dohodka zaradi uskladitve z rastjo cen življenjskih potrebščin trenutno znaša 402,18 evra. S tem ukrepom se je zagotovila osnovna socialna varnost in preprečilo, da bi osnovni znesek minimalnega dohodka, na podlagi katerega se izračunava denarna socialna pomoč, padel na 331,26 evra.

Z namenom urejanja položaja brezposelnih oseb, ki so upravičene do denarne socialne pomoči, je trenutno v zakonodajnem postopku novela Zakona o socialno varstvenih prejemkih, katero se predlaga ukinitvev dodatka za delovno aktivnost. S posegom v dodatek za delovno aktivnost skupaj s spremembami pokojninske zakonodaje (namen je podaljševanje delovne aktivnosti starejših in zagotavljanje boljše možnosti izrabe kadrovskega resursov starejših delavcev, ki že izpolnjujejo pogoje za upokožitev, ter zagotovitev primerne dohodka v starosti ter posledično izboljšanje socialnega položaja upravičencev iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja) in zakonodaje o trgu dela (namen je večja vključenost na trg dela ter povečevanje delovne aktivnosti oseb), se zasleduje dva cilja:

1. razmejiti denarno socialno pomoč in minimalno plačo, pri čemer ostaja »osnovna denarna socialna pomoč« nespremenjena (z ukinitvijo dodatka za delovno aktivnost se bo vzpostavilo normalno razmerje denarne socialne pomoči do minimalne plače, tj. 60% minimalne plače) in
2. zagotoviti hitrejšo aktivacijo upravičencev do denarne socialne pomoči na trgu dela.

S predlogom zakona se hkrati uvajajo tudi nove spodbude, ki bodo vplivale na hitrejšo aktivacijo upravičencev do denarne socialne pomoči na trgu dela. Ti ukrepi bodo bolj prijazni do upravičencev do denarne socialne pomoči, saj prejeto plačilo do višine 205,11 evrov iz naslova aktivne politike zaposlovanja in zaposlitvene rehabilitacije ne bo več vplivalo na višino denarne socialne pomoči. To pomeni, da razpoložljivi dohodek brezposelne osebe, ki

je vključena v programe aktivne politike zaposlovanja in zaposlitveno rehabilitacijo, ostaja enak. Ta sprememba je za hitrejšo aktivacijo upravičencev do denarne socialne pomoči na trgu dela ključna, še posebej, ko imamo takšno pomanjkanje delovne sile na trgu dela.